

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL

Dede 'Omer Ruseni

248

Asar-1 '1sk

D454A8

1899

1019

18/597

Dede 'Ömer Rūṣenī

آثار عشق

ناظمی

قطب العارفین غوث الواصلین مرشد پیر حضرت ابراهیم
کاشنی للشیخ دده عمر روشنی نور اللہ مضجعه السنی

Āsār-i 'Iṣk

اشبوکتاب ادرنہ دہ خانقاہ ولی دده پوست نشین کلاترہینی
رشادتلو شیخ شعیب شرف الدین ادرنوی حضرت تارینک
اثرہمت علیہ لریلہ و معارف نظارت جلیلیہ سنک ۱۰ رمضان
۱۳۱۶ و ۱۰ کانون ثانی سنہ ۱۳۱۴ تاریخ و (۷۶۸)
نومرولی رخصت رسمہ سیلہ طبع اولنمشدر

در سعادت

(۵۲) نومرولی شرکت صحافیہ عثمانیہ مطبعہ سی

PL
248
D454
1899

للشيخ قطب العارفين دده عمر روشني نور الله مضجعه السني

بسم الله الرحمن الرحيم

طپوڪه ايليم ياعرض حاجات	الهي بن كيم كه ايدم مناجات
نه حاجت حضرت كه عرض حاجات	اياد اننده سر اخفيات
وانت تعلم سوئي ويري	سواء عندك جهري وسري
الهي انت غفار الذنوب	الهي انت ستار العيوب
ستارم بختلو بختم سعيد ايت	دونم كوندز كونم نوروز عيدايت
جليسم ذكرك ايت فكرك انيسم	انيسم فكرك ايت ذكرك جليسم
امين ايت هيبتك دن ايله خوش دم	انيسم انسك ايت اسمكي همدم
يمانلردن صقين بخشيلرايش ايت	سورون سرايشي خيرايشي پيش ايت
ايچيمز طيشمز نورك كله بزه	بورويوب عنونيك سترني بزه
غضب يرينه لطف ايدوب قو حلك	كيدر وب جهلي قوي يرينه علمك
دماغم عطرك ايله قيل معطر	چراغم نورك ايله قيل منور
كوزيمي وجهك ايچون اويخولردن	صقنغل يلني بد قوخولردن
اياغم يغ ولاهيدن الهي	المى چك مناھيدن الهي

قولانغی دخی غیبت سـوزندن
 زبانمه کتورمه یارب آنی
 او یانقلر بویاغنه بویاندر
 عبادت اهلی ایچنده ایدوب شمع
 نیجه کقدم بلور سن طاپوکه بن
 کناهمی دخی دژندر ثوابه
 جمیع عالمه رحمت صاحبن سن
 امیدیمی چن سندن کسم بن
 که سن سین قونک پشت وپناهی
 یتاغم یصد ناجاغم قپوکدر
 ایکن چوغدر کناهی روشنینک
 بودر قورقو صوره سن هرکنانه
 ایکن بی حدوبی عد در کناهی
 بغشله آب روی مصطفی یه
 ایدوب خوش بخشش و عفوایله یارب
 و یرو بن آنک ایله ساز و سوزی
 قلانده بی مدد فریادمه ایر
 یتشدره سنک سوکنه یارب
 ایدوب نفسم نفیس و خوش نفس قیل
 کیدروب بوری مسکنک خارک [۲]
 الہی لا تعذبینی بهجر
 قپوکدن قوللغندن بردم آرمه

کوزیمی صقله نامحرم یوزندن
 نه سوز کیم واددر با که زیانی
 بنی سن خواب غفلتدن او یاندر
 بنمله طاعت آره سنی ایت جمع
 قبول ایت توبه می یارب بنم سن
 خطامی دوندروب یارب صوابه
 قو باغلی قپولری آچن سن
 الہی بر غریب بی کسم بن
 ضیغینورم سکا سندن الہی
 صغناغم طپو نجاغم طپو کدر
 ای پشت وپناهی روشنینک
 ندندر سن یلور سین هرکون آهن
 اکرچه روشنینک یا الہی
 نه دکلو غرق ایسه بحر خطایه
 آنک یکمش که جک صوچنی هپ
 الہی سو کیکی قیل بزه روزی
 دخی سنی سوندر سو کیسن ویر
 ینه ویر بر عمل که ایدوب مقرب
 الہی نا کس ایسم دخی کس قیل
 باشمدن خیر خود پینلک خارک [۱]
 آرمه روشنیدن وصل بفرن
 بنی سن بر نفس سندن آرمه

[۱] خار سرخو شلقدن صکره عارض اولان باش آغریسی ، سر ساملک

[۲] خار عذار و زننده قاریلرک باش اورتوسی که چاروکسانی تعییر اولنور

نه عذر ایدمه رم که بی حد در کنهام
 دعای خیرله آکن روشنی بی
 نه سرکیم یوق سچودی سَفِجِه [۱] در اول
 چو ویردک استر ایدم سندن آنی
 نشانک کیم ویرر کیم بی نشانسک
 شکار ایدمه بیلورمی پشه [۳] پیلی
 شهنشاهم جهانتابم الهم
 کریم پادشاه بی نیازا
 قو جنبیده به جنبش ویرن سن
 الهی نطقمی نطق مسیح ایت
 بنی الدامسون بوبی وفاجا
 الهی استکیز سندن اولدر
 بلو کندن قوپر مسکینلرک هم
 کوزم بغلو اوکده چاهلر چوق
 قوجالدم بن ولی حرصم ایکتدر
 حقک کورمک دیلرسن کبریاسن
 دکل سن کبر [۱] قو کبر وریابی

مکر کیم لطفک اوله عذر خواهم
 ایکی عالمده طپسک روشنی بی
 نه کف کیم جود ایتمز کفچه [۲] در اول
 خدایا زایل ایتمه سندن آنی
 مکانک کیم بیلور چون لامکانسک
 یوده بیلورمی بوتیمار [۴] نیلی
 خداوندم وشاهم پادشاهم
 رحیم منعم بنده نوازا
 کوزدوب کوزلین سن هوش [۵] ویرن سن
 دلمک عقده سن آچوب فصیح ایت
 اولور آلدانه مرک مفاجا
 بزى مسکین دیرلدوب مسکین اولدر
 ایدوب مسکینلر ایله یار وهمدم
 صنق ایانم الیه طایغم یوق
 کوجم یوق نفسم اما ینه ایت در
 ریانک صی اوقک باص کبریاسن
 کوره سن تا دیار کبر یابی

[۱] سَفِجِه یتشمامش قاوون وقارپوز ترکیده کلک وپک کوچکنه دولک دیرلر

[۲] کفچه آشچیلرک کچه دیدکلری آلتیه دینور قاشغه دخی دیرلر [۳] پشه تشدید
 شین مفتوحه ایله سیوری سینکه دینور [۴] بوتیمار بر قوشدر متصل صوکنارنده اولور
 وغایتده تشنه ایکن شاید صوبتوب دوکنورسه نه ایچرز دیواویله صوسز یانه رق قالور
 آنکچون غمخورک دخی دیرلر [۵] هوش عقل خالق وشعور معناسنه در آندن تمیز ایله تعبیر
 اولنور آنکله انسان خیری شردن ونفعی ضرردن فرق ایدر وروح جان معناسنه در
 وقلب معناسنه کلور

[۱] کبر کاف فارسی وسکون با ایله آتش پرست طائفه سنه دینور مجوسی تعبیر اولنور

خرون بد لکاملق [۲] مذهبیدر
 دلا لاتقنطو من رحمة الله
 اسمہ کر لطفله لطفک نسیمی
 ا کا در شکر م انجق سکا طیم
 کہ بلم رانده یا خود خوانده ام بن
 غریب و درد مند و خوار خسته
 فلکار دن اوتہ پکردی خندم
 بنم بندم دیه سن ا کا کہ گاه
 سنیکله اوله بناکم بنم تا
 سنک سنلکن ایله اوله بن بن
 قومہ قاله بکا بندن خسیت
 دینده روشنی مسیکن الهی
 ارى من وجهك عين الجناني
 غن کوکلن فرحناک ایت الهی
 برون لطفک ایله کاشن ایله
 وجسماً سالماً نفساً حليماً
 بولمز حضرتکه کفو هرکز
 بزم نه سوزمن اولور کیز بز
 دلیل یار هر سرکشته [۴] یم بن
 اوزمله اولسم ولی بر پوله دکن
 اوزمله اولسم اسپر حبس دارم [۱]

بو نفس کبر کبرک مرکبیدر
 نه دکو صوچلی ایسک اوخی که گاه
 بهشته دوندرر جله جحیمی
 سنک عشقله طایدم هر نه طیم
 سنک کوینده بر درمانده ام بن
 ضعیف و مستمند ودل شکسته
 دیسه ک ای پادشاهم بکا بندم
 مبارک قولدر اول کیمه که سن شاه
 بنم بنکم آل بندن خدایا
 بنم بنکم می بندن کیدر سن
 عطا قیل روشنی به حسن نیت
 یتش ای قونک پشت ویناهی
 نور وجهک نور جنانی
 ضمیرن شبهه دن پاک ایت الهی
 درون نورک ایله روشن ایله
 الهی اعطنی قلباً سلیماً
 لك الحمد لك الحمد لك العز
 نیسیر اولیجق وصفکده عاجز
 دلیل خوار بر برکشته [۳] یم بن
 سنکله اولسم آلتون آقچه یم بن
 سنسکله او ام لسم پر تاج دارم

[۲] لکام کاف عربیله بی ادب و بی حیا معناسنه در و کاف فارسی ایله لجام معناسنه در که آت
 او یابیندر قنطارمه و شبش مقوله سنه ده اطلاق اولنور [۳] برکشته دوشگون بخندن اولان
 [۴] سرکشته سرکردان معناسنه

[۱] نسخه - اوزمله اولسم اسپر خوار زارم

اوزملہ ظلتی دون ودنی م
 سنکله اوامگ کتیه بدن
 بکا ایتدیرمشدر نفس عاصی
 اغثنی یاغیاث المستغین
 کچہدہ والہ ایلنلر انیسی
 محب اولنلرک محبوبی سن سین
 ویرر برلکنہ شیا کواھی
 دکلسین هیچ لکن برمکانده
 سنک برلکنہ قو مقرر
 طین طاپوکی پمزدی طپونی
 کیم آکہ بلیدی سن پادشاهی
 یوکم قاتی آغردر مرکبم لئک
 مکر یاری قیابوب یوکلده باری
 اولہ تا بارکاء برہ بارک
 دوک اولسون دینک اشجاری پر بار
 ولیلر بیکی [۲] ایت بی بی باک
 آرت مرأت دلدن پاسی یارب
 قویوب آنجق آدک یادنی دلده
 ایشت نفس دندینک نداسن
 ایدن سن ظلتن نورکلہ آیدین
 عزیز اولور عزیزلہ عبدی ای شاه
 کہ کلب ایاملہ دوزہ اولور قلب
 ایتک ایتلکنی طوزلہ طوز ایدر

سنکله اولم غنیم روشنیم
 پس ایمدی استرم یارب سندن
 قالوبمیدر مناهی یا معاصی
 زبون ایتدی بنی بونفس خودبین
 ایا کوندزده حیرانلر جلیسی
 قو طالبلرک مطلوبی سن سین
 سنک تسبیحک اوقور مرغ وماهی
 کہ سندن خالی بریریوق جهانده
 اکر فاجر وکر خود اهل بردر
 طپوک طپدر مسیدی کر قپونی
 دیمه سهک فاذاکرونی یا الہی
 یولم تاریک وتار وتک وپرسنک
 آغردر مرکبک باری باری
 کل ایمدی تارمار ایت کار وبارک
 کوزندن ابروش بارانی ہر بار
 نیلر بیکی [۲] ایتکل مذہبم پاک
 کیدر صدرمدہ کی وسواسی یارب
 قومہ سوکندن اوز کہ سوکی دلده
 قبول ایلہ بوین داعی دعا سن
 ویرن سن روشنیہ کون کی دین
 نولہ عزت اولنسم بندہ کہ گاہ
 دوشر بر طوزلیہ ناگاہ بر کلب
 ایتک ایتلکی ایتدن کلی کیدر

انك كراتل سندن قیلجه قاله
 نمكزار [۱] ده مهارت طایچق سك
 ندر كترمی اولدی سكدن انسان
 طهارت طپ نمكسار [۱] نده شرعك
 اوله طوزلی سوزك تا خلق ایچنده
 نه کیم وار یخشی او اوب هب سوز کدن
 سنك تا سنلکندن قاله بر قیل
 کر اولسون دیر ایسك سنده قیلی
 نه آدم کیم جهانده قاله قیله
 جنبدر کیمده قالمه بر قوری قیل
 دکلسن دوزخی قیلی بر اقل
 نیچون کیم کورینیر انسانده بر قیل
 ندر انسان لغتده مردم چشم
 مکاتب [۴] بنده در خراولمز ای یار
 ایشتمیش بوسوزی بن بر اردن
 قلندر اولدر کیم ترک ایدر سر
 قول اول قوقیل وقالی اهل قاله
 طراقدن قورتلور صالمن صفالمن
 جنب کز مه کل ای زاهد بیون صون
 بلیکه بغلیوب بر فوطه خوش
 اوله کیم یوز، یوزه پاك اوله سن

که البته دوشر اول قیل وقاله
 انك کبی خبیث وزشت و بدرک
 اولن اعیانك اول عیننه انسان
 دونه تا طوزه جله اصل و فرعک
 نمكساره دونه سین داق ایچنده
 طپه خوش فائده جله اوز کدن
 اوله سیدر او قیل اوستنه یوز قیل
 قلندر وار [۲] اوزکده قومه قیلی
 دوشه سیدر اول آخر قال وقیله
 شریعتده بودر سوز ایتکل قیل
 سوزیمی فهم ایدوبن ایتمه قال قیل
 نیجه یوز بیک قدر کوه سراندیل [۳]
 نه دیمکدر کور انسان طوتمسون خشم
 که مادام آنده بر یارم درم وار
 قلندر اکا دیرلر یکسه سردن
 دکل ریشن تراش ایدن قلندر
 که وارمن شاهه هر کیم قیله قاله
 کسر خلقک اوزندن قیل وقالن
 کیروب توحید بخرنه روان یون
 کچه کونبذ دیمه ایت غوطه خوش
 ایکی عالده خوش بی پاك اوله سن

[۱] نمكزار و نمكسار طوزله معناسنه در عربیده ملحه دیرلر . [۲] وارنار و زننده اداة
 تشبهیدر و شی و مانند مراد فیدر . [۳] سراندیل سراندیب معناسنه در . [۴] مکاتب دیو
 شول عبده دیرلر که اکاسیدی وار با که شو قدر آقچه کتور تسلیم ایله ده ازاد اولدیمش
 اوله پس اول عبدا اول مقدار آقچه کتور و پ تسلیم ایلدیکی آنده آزاد اولمش اولور .

وارا سن عالم پا که اولوب پاک
دیرم بن بوسوزی هر خرد و مرده [۱]
اودر مرده که دیرلر بر کسینه
اگر او چاق دیرلر سن ساده رواول

اولوب خوش مست و حیران و فرحناک
اودر زنده اوزندن اوله مرده
الندن کلز اوله لیک نسنه
جهنم استر ایسک عبد مو اول

(حکایت)

دیش مرشد که ایتشدر اولولق
آقیت زر اوستنه سیم مذابی
کتور جوشه ینه دریای خونی
کوکندن کوزک یاغدر یغشدر
کوزک مهندنه چشمک طفلن آغلت
کتور دریای عینک خوب جوشه
سحان چشمک ایت ینه کریان
کوزک یاشی کنه اهن چرکنی یور
پسر آغلسه پستان مادر
کوکلدن ژاله لردوک شبنمیده
نیجه یوز بیک کنه کارک کنه اهی
آنک لطفی اوکشدر پس قایر مه
کوزندن اوله دوک مشکیه اشکی
کوزندن سیل خونین اوله کتسون
یویوب پاک ایلسون دریاسنی خوش
ایچک طیشک جمیع کلشن اولسون
طهارت طابه سین تا اولوبن پاک

باشی هر آفک بیهوده کواق
دیز ازهار اوچینه لولوی نابی
قره قانلره غرق ایت سرخ نونی
که برقطره سنه بیک صویج بغشدر
که تا جوشه کله پستان [۲] رحمت
کله تا بحر بخشایش خروشه
ایدر چون ابر کریان باغی خندان
ایدر کیشی بی باشند ایغه نور
سودن ویررمی جوشوب ای برادر
که یعنی یوز که دوک اشک دیده
بغشدر ایشدنده بر کز آهی
صاقن لطفندن اوزکی آرمه
کله باغشدرک اول اشکه رشکی
سنی دریاه ایلتوب غرق ایتسون
کیدر سین تیره لکک روشنی وش
دلک پر نور چشمک روشن اولسون
اوله سین دنیا و عقباده بی پاک

[۱] خرد و مرد مزاجه قیلندندر تحریفله خرت مرت تعبیر ایدرلر پارچه پورچه
اوفق تفک ، قریق صیریق نسنه لردر • [۲] پستان ایچک یعنی ممه •

کوزینک یاشنه اوزینی غرق ایت
مکر کوزک یاشیله هر نفس آه
یله تکیه ایلک صویه طینق
آدینه دیندی اثار عشق کتابی

کل آهک روشنی مانند برق ایت
سکا بر نسنه اولز هیچ همراه
بوسوز کرچه دینوبدر اولز آنجق
چو جمع ایتدم بو پند شیخ وشابی

(دربان تصوف کوید)

خشوع و مسکنت صبر و تحمل
دخی انجمنمکدر ایل سوزندن
تصوف کیمسه کوکلن یقما مقدر
بوسوز اهلی حسین ایله حسندر
حقک اسماسنی چوخ چوخ دیمکدر
جفا و جور قیله موفی ایسک
جفا و جور قیلان موفی اولز
که الصوفی کالارض دیمشدر
یر آندن بتر درلو ملیحی
شقایق توره در سنبل بتورر
اولور پامالی باشنه اورانک
عنا کوستره نه ایدر ثنایی
ویرر قرن یرانه درلو نعمت
سوکوب سونلز اوستنده طورانه
برابر در قنده کودک و پیر
نه عاقل دیرنه زیرک دیرنه خود کیج [۳]
نه آلتندن صاوشور نه خود ایشلر

ندر دینسه تصوف دی تذلل
تصوف کائی یکمکدر اوزندن
تصوف حق یولندن چیقما مقدر
تصوف خلقه خلق حسندر
تصوف آز او یویب آز یمکدر
بولاندرمه بولانمه صوفی ایسک
بولاندرن بولانن صوفی اولز
تصوف خواننی اولکیم یمشدر
دوکر هر کیمکه یر اوزره قبیحی
کل اوستنه دوکر سین کل بتورر
اوپر آیاغک اوستنده طورانک
جفا ایدنه کوستر و فای
ایلنر یر توبن ویره نه زخت
یدیرر اوت پوتی [۱] لق [۲] اورانه
که یتش ایکی ملت دیر اکا بر
اوپر قوجر ابو یاوز دیمز هیچ
طورر اوستنده نیجه طاغ و طاشلر

[۱] لوت پوت انواعاً کولات، مشروبات معناسنه [۲] لق ال ایله شمار اورمق

[۳] کیج احق معناسنه در .

سـویندر من کسـنهـنک اودنی	یتیشن یقر اوسـتندہ اودونی
بصار بغرینہ سـودیکندن آخر	نہ سوکر نہ دوکر بوشوب نہ قافر
دوکوب کوزدن دکزلر بیکی یاشی	بصار بغرینہ طاغیر بیکی طاشی
جفا وجورنی خلک کتورر	سرافکنده خوش ارلوب اوتورر
چن کنج الہ کیرہ چکمسہ رنج	جفا چکدیکیچوندر طوپطلو کنج
سوکوب سـویلز امتز آہ وفریاد	صاویروب باده ویرر خاکنی باد
کہ دوغری بغلیوب خوش قولغہ بل	اودہ صویہ ویرر طوپراغنی یل
اوتورر اولوبن حالن محاسب	بودر قولوغنی کیم اولوب مراقب
طوربدر نقطہ تک اورتاده ای یار	دوئر کری سرندہ چرخ پرکار
کزر ایچندہ طیشندہ ددودام [۴]	دلی زندہ اوزیدر مرده اندام
طوربدر شویلہ دپرتمز ایاغی	قومشاردر باشندہ بونجه طاغی
یوری وار بریلن کستی یہ دانش	تصوفدن چویوقدر سنده دانش

(تعریف دیگر)

دخی کتمان معنی در دیشلر	تصوف ترک دعوادر دیشلر
همان وجد و سماع و حاله دیرلر	تصوف ترک قیل وقاله دیرلر
تصوف ترک مافاتہ دیشلر	تصوف حفظ اوقاتہ دیشلر
تصوف بیٹی در مهر وفانک	تصوف بایدر بذل وعطانک
بونی بن سویلدم بیل هوادن	تصوف برهدایتدر خدادن
تصوف هجر اخواندر دیشلر	تصوف ترک اوطاندر دیشلر
اولوب ایرتہ کیجه حالن محاسب	تصوف دایم اولمقدر مراقب
حقک امرینہ ایتیموب تصرف	تصوف ائمه مکملکدر تصلف [۱]
یورکن عشق اودیلہ داغلقدر	تصوف قلبی حقہ باغلقدر
ولی حسن ادب اعطای ربدر	تصوف حسن خلقله ادبدر

[۴] دد یرتجی حیوانہ دیرلر . دام یرتجی اولمیان وحشی طاغ جانورینہ دینور
 ددک مقابلیدر . [۱] تصلف اوکنک ولاف اورمق یقال قد تصلف ای تکبر
 علی الناس .

تصوف بیله در اطوار قلبی
تصوف یار اولوب بار اولمقدر
جهانک شاهی عبدالله انصار
دوشوبن عشق اودینه بی تکلف
ینار بر شمعیدر حقک تصوف
ینار بر نوردر دلدہ تصوف
جیع خلقی بر کوروب تصوف
ارادتدر دیمشدر بعضی تصوف
دیمش بر اوغزه مش فتح و فتوحه
کرامت صاتمہ مقلقدر تصوف
وفا کوسترمه در مانند یوسف
پکن عمری ایچون ایدوب تأسف
دیمش ذوالنون مصری کیم تصوف
دیمش معروف کرخی کیم تصوف
ابوبکر و محمدیر تصوف
دینلشدر تصوف ماسبقدن
دیمشدر بوسوزی جدون قصار
تصوف اولدر اولوب جسمی طیار
دیمش بوسوزی بر صاحب اجابت
اولر کیم شیخلاق تمکینه دیرلر
ابو عثمان مکی نک سوزیدر
دیمشدر هم تصوف بشر حافی

اریدوب قویمه قلبنده قلبی
کل کلزار اولوب خار اولمقدر
دیمش یار اول ولی بار اولمه زنهار
ینوب کئی کل اولمقدر تصوف
سویمز دیمس یله منکرک پوف
ینار ریش و بروتی [۱] هرکه دیر پف
دیمکدر ایویه یاوز یاوزه تف [۲]
دیمیوب شیخنه اوستادنه اف
تصوف بذل نفسه بذل روحه
حقک ایشنده ایتیموب تصرف
جفا ایدن کسنه ایچون تصوف
غنیمت بیله در وقتی تصوف
قبول شرعدر ترک تکلف
تملقدر تخلقدر تلطف
تعرفدر تعرفدر تعرف
سکون قلبدر مادون حقدن
مرید بوتراب شیخ ابرار
اوله احوال قلبی عین سیار
ندر دینسه تصوف دی انابت
تصوف توبه و تلقینه دیرلر
تصوف زهد و تقوی نک اوزیدر
آریدوب ایتهدر کوکلنی صافی

[۱] ریش صقال و لویه معناسنه در بروت بیق معناسنه در عربیده شارب دینور .

[۲] تف پف و زننده توکورمه معناسنه در .

طریقنده حقك دورمغی محکم	تصوفدر دیر ابراهیم ادهم
آرایردن سوریلوب خوف وهیبت	تصوفدر دینش انس و قربت
بو سوزی سویلین پیل روشنیدر	تصوف بغض دنیای دیندر
جیعی اوندر ارکان تصوف	کتابنده دیمش صاحب تصرف
خدادن غیریدن قلبن ایدوب قلب	تصوفدر دینش صفوت قلب
اوزیچون حقه یول آچغه دیرلر	تصوف خلقدن قاچغه دیرلر
دخی یرمکه رعنائق دیمشلر	اوزن اوککه شیدالق دیمشلر
کرامتدر دینش ترك عادت	کرامت صاتمق لقدر کرامت
کوروب سویلشمه در کشف و کرامت	محب محبوبن ای صاحب سعادت

(در نصیحت و کتمان سرگوید)

صو اوزره یوریدم اوچدم هواده	دیمه ای عمرن ایتورمش ریاده
هواده اوچسك اوله سك مكس بس	صو اوزرنده یوريسك خس اوله سین خس [۱]
کرامت صاتمغه ایتلك دیمشلر	اولر کیم محو باغندن یمشلر
ال اوزتمه صاقن کل اله سنه	اشك لکدر دیمشلر اله سنه
منجم لك دیمشدر شیخ فافهم	خبر و یرمکه کزلی نسنه دن هم
کل آنی ترك ایت اولاش بیرلکه	معلم لك دیمشلر پیرلکه
سرك ویر و یرمه سرك ای برادر	دیمش بر سرور خوش سر افراز ار
ولی فاش ایتلك دیوانه لکدر	که سرری کیزلمک مردانه لکدر
پیل احرارک صدوریدر قبوری	نه اسرارک که واردر شوق نوری
بو یولده کورکه نیدوب نیلشلر	اولر کیم جام حق نوش ایلشلر
فتوت ستر حاله دیدی ای جان	امیر المؤمنین اول شیر یزدان

[۱] خس بیان اوقی که بی منفعت اوله وچورچوب وطلاش مقوله سنه دینور .
 و بر بوجکدر بدنی آرپه دانه سی هیئتنده و اینجه اوزون آیاقلری اولور داغما صو
 پوزنده کزر .

سزه اسرار می دیرسه م ا کر من	چکوب فی الحال قوپار رسز یقمدن
ایدنلر حق یولنده راهبرک	اوزندن یکمکه دیمشدر ارک
پیمیر دیدی هرکیم سری کینزلر	ایرر مقصودنه سر ایزن ایزلر
زر ونقره نهان اولسه کاندنه	عزیز اولمز ایدی چیقوب دکاندنه
آنک کیم خانه اسرار جاندر	آنی بیلکل که سلطان جهاندنر
ا کر نهان ایده یر تخمنی اول	کلور چوق حاصلی آنک اولور بول
قیش-ین یر صاقلسه سرنی کر	یازین اولمازیدی خوش سبز و خوش تر
ا کینچی ایتسه تخمنی نهان	ایتر بتمز حوادث ایرر ای جان
ربوبیتدن ایدن سرن افشا	صاقن افشاسنه کفر اوله انشا
کسلدی سر دیمکدن نیجه سرلر	آصلدی داره نیجه شیر نزلر
کیمه اوکرتدیلر عام لندنن	دیلن بغلدیلر انک سخندن
بزم سر مایه من اشکسته لکدر	شکسته [۱] اولق بویولده رسته [۲] لکدر
ا کر جهدا یلیوب بولسک شکستی [۳]	درست ایدر اوروب جبار دستی
نیسی سیدی انس و پرینک	قاقوب قاپوسنی هر بر قرینک
مناجات ایلیه چکمز خدایه	بنی دخی قتوک دیردی دعایه
دکز یاردم دیلر قطره لردن	مدد او مر کونش هم ذره لردن

(صوفی تاماند خاک نشود پاک نشود)

یلور میسز بیره نیچون دینور یر	یرب یر خوب دیمز همین همان یر
اکا یر دیرلر اما هیچ یرمن	انک سرنه هرکز کیمسه ایرمن
نه دکلو کیم ویرلشدر امانت	ویرر ینه ویرانه بی خیانت

[۱] شکسته قیرلش و منکسراولش معناسنه در . [۲] رسته قورتولش و خلاص بولش معناسنه در . [۳] شکستی قیرقلق و انکسار معناسنه .

انکچون خلق عالم ایندیرر باش
 کجه کوندزدوروشوب اولزمین وار
 دلك کنجی اولوب پاك مصفا
 جفاکش اول جفاکش اول جفاکش
 بر آرادہ اوتور ثابت قدم اول
 دلك کنجینه اسرار اولسون
 تحمل ایلیه یعنی نه کوچ وار
 زمین کبی حلیم بارکش اول
 آلمش صو سیش خاکه صوفی
 نه برکیمسه کوزینه ایریشور کرد [۴]
 آچیق کوکلورل یوزی صولولر
 نه ایکن یاوز اول کیم اصلاسن
 اشک مسکین دی آ کادیمه مسکین
 صقنغل اولمه کل اود کبی سرکش
 عمارت اوله ی ن دیرسک خراب اول
 بهار اول اولمه قیش تا کیده سردک
 یاقوب اود کبی خلقه سرکش اولمه
 بغایت سرکش و کردنکش اولدی
 سکا محتاج اوله تا کیم نه کیم وار
 یازیله تا کیم آنده هر نه کیم وار
 کجه ده اغلیوب کوندزده خوش کول

ایودر جله دیرلر خلق شاباش [۱]
 تحمل ایلمکده روشنی وار
 حقل کنجینه [۲] کنجینه [۳] اوله تا
 جهانده طامق استرسن وفا خوش
 وران دیر ایسک حقه بودر یول
 زمین کبی ایچک کنجیله طولسون
 کرک صوفی حول اوله زمین وار
 تصوف اهلی قتنده بودر یول
 کرک کیم بکزه یه ای مرد صوفی
 نه آندن کیمسه پینه ایره درد
 بو سوزی کرچه دیشلر اولولر
 نه ایکن یومشغ اول کیم باصلاسن
 نه مسکین کیم دلی اول اوله پرکین
 اوزک طیراق کبی طوتکل آچیق خوش
 اود اولوب خلقی یاندرمه تراب اول
 طاش اولمه طیراق اول تابیته وردک
 چو طیرا قدر نهادک آتش اولمه
 چو شیطانک نهادی آتش اولدی
 امانت دار سرپوش اول زمین وار
 تراش ایت تخته سنی سینه نک وار
 دیلرسک کیم بتوره طیراغک کل

[۱] شاباش کلمه تحسین در آفرین کبی [۲] کنج کاف فارسیله دینه و خزینه در
 عربیده کنز دینور . [۳] کنج کاف عربیله بوجق و گوشه معنا سنه در عربیده
 زاویه دیرلر [۴] کرد کاف فارسیله توز و غبار معنا سنه در .

<p>زمین بیکی یوری وار خاک راه اول دورش طپراغ اوله کور تابه کل زمن [۱] اولوب باشیکی ازمین وار اوله مزسه ک صقین لایوفی اولدک کورنلر جله ساکه یوف دیرلر یوری اولمزدن اوکدن طپراق اول وار ایده سین کوکدن این شربتی نوش مودت سوزلرینی ایدوبن کوش کاستانکده بتوب درلو کللر اولوب جوهرلر ایچون کان معدن بر اوزم دانه سنده آنچه مل وار زمین بیکی وقور اول اوله مضحک</p>	<p>اگر پابوس یاره ایسته سن یول دکل جز خاک چونکیم مظهر کل اگر صوفی اوله یین دیر ایسک وار زمین بیکی اولورسه ک صوفی اولدک کولوب سوزینه لاف ولوف دیرلر اولوب خاک اوله سک سن بر کون ای یار زمین بیکی اولوب خوش مست ومدهوش ایده سین تا محبت خرنی نوش مدامی ایچه سین بی کاسه مللر [۲] اوله سین یر کبی اسراره مخزن دالنده بر کلک یوز درلو کل وار دیلر سن تا اوله سین تاج دارک</p>
---	---

(در تعریف صوفی گوید)

<p>اودر کیم اوله نه مالک نه مملوک رعایت ایلیه لطفیله ناسی اوله طاوس حضرت نفسی موفی اوله مجموع اسراره وقوفی الفندندر دیه الف اولوفی حروف اوله و اولیه حروفی انک طامز اوله شمسی کسوفی نجومی اولیه هرکز خسوفی کدورتدن صفا بوانه صوفی پراکنده اولان کشی به صوفی</p>	<p>دیمش صوفی ایچون سهل ابن صعلاوک اودر صوفی کیم اولوب نفسی ناسی دیمش بر شاهباز اولدرکه صوفی اکا دیمش تصوف اهلی صوفی حساب اهلی اکا دیمش که صوفی موحدلر قتنده اولدرکه صوفی رصد اهلی قتنده اولدرکه صوفی نجوم اهلی اکا دیرلر که صوفی دیمش بر کوکلی صافی مرد موفی سکا دیرم دیمه ای مرد موفی</p>
---	--

[۱] زمن بکسر المیم کوترم کیسه معنانه در . [۲] مل باده وخر معنانه

<p>آنی بیلکیم دکدر مرد صوفی صفا اهلی قنده صافی صوفی کورر هر کوردیکنده در لواو صاف دیله سا که تا کیم صافی صوفی بیله مجموع اسمادن رؤفی صفات وذات الله عطوفی صفا اهلی اکا دیر صافی صوفی ایلی الدامه ایته کاف و کوفی اولوب حالی نه مستقبل نه ماضی کیمه کل مل کیمه زهر و تیکندر ایشتمکدر نه دینسه شرع سوزین انک بنّاسی محبوب خدادار حقیقتده آنی یاپن خدادار قومق کرک یرینه اوز باشنی قنده خاک وزر اوله برابر خلاص اوله دوکلی شور و شردن اودر صوفی که کچه قبض و بسطی نظر قلیوب اسما و صفاته سوروب بعدی مدای دوشه شربه که اولدر کیم اوله بی ما و بی من</p>	<p>نه صوفینک که وارد لاف [۱] ولوفی کیندر صفوت ایله صاف صوفی نه صوفینک کیم اولمز اوز اوزی صاف اوز کدن صافی ایت اوصافی صوفی اکا دیر روشنی درویشی صوفی بیلندر بیلدیرندر مرد صوفی صفا ایله کبیر هر کیم که صوفی یوری صوفی اول اورمه لاف ولوفی کرک صوفی اوله مقسومه راضی تصوف فنی خود بر طرفه فندر تصوف بزه مکدر شرعله اوزین بنای شرع کیم محکم بنادر یاپن صورتده کرچه مصطفادر قویارن اول یپودن بر طاشنی اودر صوفی دیمش بر خوش نهادار دونه اللهه آریلوب بشردن دیدنی اول کیم قدم بو یوله بصدی صفاتی صالوبن ایریشه ذاته اودر صوفی ایریشوب قرب قربه من الصوفی دینسه سا که دی سن</p>
---	---

(نصیحت در کم کفتن و کم خوردن و کم خفتن)

<p>کرکدر سا که عالمده سه عادت دیننده دخی سوزی آز دیمکدر</p>	<p>دیلسک بولقی ای طالب سعادت نه در اول آز اویوب آز یمکدر</p>
---	--

[۱] لاف اندازه و وظیفه دن خارج کلام و معنی دعوی و تفاخر معنا سنه در .

بهایم یکی زنهار اوله اگال
 خدا سومن ایکن اگال اولانی
 نیده [۱] جاهدوا فینا او قوندی
 یمکدر جاهدوا عنا دیمشکر
 کلام الله دن ای مرد بطلال
 ایشتمک سن کلوایی و اشربوایی
 سنک ایشک کوچک ایچمک یمکدر
 بهایم کبی اولوب بی کس و خس
 اکا دک یمه کیم ساکه دینه بی
 مبارک قولدر اولکیم شه دیه قل
 مبارکدر اکا دون و کون یمکدر
 نیچون سویلامزم دیندی بکا قل
 دنیسه دی نه دکلو دیر بسک دی
 ولی یمک کرکدر کیم اوله پاک
 یمک کبی کرک هم پاک پوشش [۲]
 یمکک اولسه کر اصلی اری
 صافتمسه ک کر آریسز خورشدن
 بونی بیلکیم دو تلسه شریعت
 حقه ایرمز ایشتم بن بر اردن
 صفین صوفیلغک چوق یمه سندن
 کیمک کیم پیشه سی ایچمک یمکدر
 دیمه طالب اکا پهوده کودی

که اولمز اهل حق اگال و بطلال
 تنده تنبل و بطلال اولانی
 قاچندن جاهدوا عنا او قوندی
 یمک جاهدوا فینا دیمشکر
 ایدن ای قرنی دکان بقال
 ولی ایشتمک لاتسرفوایی
 سوکوب سوئلدر کولمک دیمکدر
 یمک ایچمک او یومقدر ایشک بس
 دیمه سوزی اکا دک کیم دینه دی
 دیمه لاتقل دیه قولم قل
 کوزلر سوزلر دیوب شکر یمکدر
 یمک نیچون یمازم دیندی چون کل
 و کرپی دینسه دون و کون دورمغل بی
 رونده تا کیم اوله جست و چالاک
 که تا کیم فایده ایلیه کوشش
 دورشمک طالبه و یررمی یاری
 یقین بلکل که قالدک پرورشدن
 طریقت حاصل اولمز هم حقیقت
 کسلیمنجه کشی خواب و خواردن
 حقه ذکرک دخی آز دیمه سندن
 دینله هر نه کیم کلسه دیمکدر
 دخی اوصلو دیمه آ که دلو دی

[۱] نبی قرآن عظیم الشان اسم شریفیدر . [۲] پوشش لباس کیمک معناسنه

يمكى آزي كيم بسيار خوارى
 اكر اولسه ك صيغركي علف خوار
 يمكى آزي مك صحت باغشلا
 قول اوله حرص و آزه پادشاه اول
 مه هر كشينك اتمكك اى جان
 بوكون قبله ايدكسه ك مطبخى سن
 ايدر كم چوق يمك آدمه عمرى
 ايدر چوق يمك اى جان حكمتى آزي
 حقك يولنه هر كيم ايردى كيردى
 رسولك سوزيدر سوزم ايشكل
 ولى چوق يمك اچمك اولدير دير
 نچونكيم دل اكين كيدر اى جان
 دوروش چورتميه كوركل اكينك
 طوتان كبنى اكينه كاو و خردر
 اكر قور تولسه ك جوع البقردن
 شر و شورى چوق اولان اولز آدم
 طلشمق ايت ايشيدر آنى ترك ايت
 طلشغن كوره من الله لفاسن
 رواميدر طوتوب خلقك يقاسن
 كوكل حقك اويدر غافل اولمه
 اكر صوفى ايسك ترك ايت جدالى

كورر لر عالمك بسيار خوارى [۱]
 اولورسك طانه لى طولق كېكى خوار
 ولى چوق يمسى علت باغشلا
 دورش جان پدر عبداله اول
 دريغ ايمه ولى هر كشيدن نان
 يارين ير ايدنورسك دوزخى سن
 يمكندر كه دوشر دامه قمرى
 آچر يومز دخى هيچ آغزنى آزي [۲]
 يمكك اچمكدر وردى كردى
 واروب اكا كوره سنده ايش ايتكل
 نبات وقتد ايله شهد و شكر ير
 اكين چورر صوبي اولسه فراوان
 اكينكله اكر يوغيسه كينك
 سن انى صانمغل كيم اول بشردر
 اينان قور تلامشك شور و شردن
 اولور جنك وجدال اچنده هر دم
 دولشمه بولديغنه يولوكه كيت
 طلاشوب يرتمه ايلرك يقاسن
 اوروب انجودوبن كوكل يقاسن
 حقك طانى اوينى جاهل اوله
 اوزيكه پيشه ايمه قيل و قالى

[۱] مصراع اولده كى بسيار خوار چوق يمىي ثابده كى زياده ذليل و حقير معنا سانه

[۲] آزي راز و زننده حرص و شره معنا سانه در كرك مال و كرك طعام جهتن دن

(نصیحت بر سیل لطیفه)

دلیسی لحم و شحم [۱] و شیر دانک [۲]	کل ای دیوانه سی بریان و نانک
پاز و آش و ماشک [۵] مستمندی	پرنج و لنبه [۳] دنبه [۴] دردمندی
اولان اوش قرنی ملکینک امیری	مزعفر [۶] بنده سی حلوا اسیری
ایدوب اوزینه یوب ایچمکی دین	کلوسی [۷] قولی عبدالطن مسکین
اوغونوب کف [۸] کچین [۹] دوکچ [۱۰] بینه	کیدن اوصی پینیر و نان دینه
وارن شروانه کورمکه چلاوی	کیدن رومه یمک ایچون پلاوی
دلی شیرین ایله شکر یمکده	ایدن فکر دقیق نان دیمکده
قتق [۱] ایلن قاتن تاجه سیری [۱۲]	یمینده اولان بینه دیری
اولان قننده اتمک دوه دمک	دوه نک دیمکنی صانن اتمک
کوزوکه بکسات [۱۳] زکرده [۱۴] کوماج	کورونن انجم و مهرومه ای آج
کهی کشکک کهی بغرا [۱۵] دیمکلر	یولک اوردی سنک درلو یمکلر
هوای قامت بالای زناج [۱۶]	باشندن کتمشدر هرکز ای آج
دوزایدوب قرنی لکن اوماجک [۱۸]	نه دوشدک آردینه بولماجک [۱۷]

[۱] شحم ایچ یاغی معنا سنه در [۲] شیردان قوبونک اعضای باطنه سندن برعضوی
 اسمیدر [۳] لنبه سموز و سمن معنا سنه [۴] دنبه قویرق معنا سنه [۵] ماش کونش
 داریمی دیدکلری عله دیرکه اوفق بغدادی شکلنده اولور [۶] مزعفر زعفران
 ایله بو یاغش برطعام لذیذدر [۷] کلوغلو و وزنده بوغاز و حلقوم معنا سنه در [۸] کف
 سموز اوقی عربیده بقلة الحقا دینور . [۹] کچین هر نسنه که یاغلی اوندن ترتیب
 اولنه [۱۰] دوکچ بغدادی آفی و چلو کباب شیشه دیرلر [۱۱] قفق نسرنا و سکون
 قافله یوغورد و بعض خوش ما کولانی بر برینه قاریش دیروت خوارک ایدرلر [۱۲]
 سیریبای معروفله صرمساق معنا سنه درکه صوغاناک برادریدر [۱۳] بکسات ترکیده
 دخی بواسطه معروف اتمکلر [۱۵] بغرا طفره و زنده خوارز میاندن برینک اختراع
 ایلدیک بر طعام درکه بزم دیارلرده عجم یخنیسی و بعض دیارده صلا آفی و بورانی
 تعبیر ایدرلر [۱۴] کرده دالک فحیحی و کاف فارسیله یوفقه اتمکلر ترکیده کاف عربیله
 کوده دیرلر . [۱۶] زناج مومبارطوله سنه دینور عربیده عصب دیرلر [۱۷] بلاج
 محتاج و زنده بولماج آشنه دینور ساده اوندن و صیویق و اتسز ایدرلر فقر اطعامیدر لامک
 فحیحله ده لغتدرو ترکیدر [۱۸] اوماج و اوجهول ایله بواسطه معروف طعامدر اوندن پارلر .

اوزینه چوق یوب ایکنده قیه	آزاجق بی صقین یینده قیه
یاتوب خور خور او یوب بسلیوب تن	بکی تجربه ایتدک نیجه بیل سن
برازدم تجربه ایت نولدک اخ	آجقمغی دخی نولدک کل اخ
اولوب حیران و سر کردان و دلتنک	کوکله چیمیز قالور یرده اولوب دنک
هلاک اولوب طپامن هیچ وایه	اولان قرنی قولی وارمن خدایه
خدادن غیریدن سوز دیمه نک	سوزیدر اول یدروب بیه نک
قونوغه قاپوسنی یامپیانک	طپوب حقه بیکه طپمیانک
قونوغه قاپوینی یامق کرکز	خدادن غیریه طامق کرکز
کرکزدی آجقمق مصطفایه	ایرلسه خواب و خوار ایله خدایه

(از ایشه رضی الله عنها حکایت نقل می کند)

امن بستانی جانندن غیب شیرین	مکرکیم عایشه اول سوزی شیرین
اوشیر شکر ایله پروریده	بنی بکزتدیکی هر دم ثریده
مصفا سوزلو اول صاحب صفادن	خبر و یروب دیر ایدی مصطفادن
دوینجه یدیکن برکز طعمای	که کوردم بن اول شیرین کلامی
درون دلدن ایتدی درد ایله آه	قویوب ال قرننه بر کره ناکاه
چکوب آهم اودیله بغریمه کی	دوکوب کوزم یاشنی اغلدم کی
دی یمک یمدیکندن ندر سر	دیدم نفسم فدا ساکه بکا بر
نکیم وار ای امیر شاه بطحا	سنگچون یاراتوبدر حق تعالی
صناسک ایکی حسرتدر طپشمش	مبارک قرنک آرقه که یاپشمش
تر ابروکی نحیف ایتک نیچوندر	ایکن بویله ضعیف اولق نیچوندر
سوزی دل خسته لر دردینه چاره	او قرص ماهی ایدن ایکی پاره
صدفدن کوسه تروب دردانه سنی	آچوب سهویلدی شکر خانه سنی
دوکوب عنابی بادام ترندن	که یعنی قندی دوکدی شکرندن
بوادی اق کلی یاشپله آله	کلنه زکسندن دوکدی ژاله

قزل قانه بویایوب یوزی آغن
 میوب اولدیلهر جمله مقرب
 دیلکاری دوکلی حاصل اولوب
 کززرل شمدی خوش دار بقاده
 غریق بحر عشق و دنک درکاه
 قوم مقصود صنع پادشاهی
 مک ایچمکدر ایشلری مدامی
 سقا هم ربه م انله ساقی
 اولوب کاشنلری بی بوم و بی زاغ
 غداسی جمله سنک نور هودن
 دمی هو هو دیمک خوش خوانلرینک
 اولورلر واله و حیران و مدهوش
 جال الهی ایدرلر تماشا
 نکیم استرلر ایسه هب مرتب
 مرا مه ایر میوب قالم اولوب بیخ
 که تاننده ییوب ایچوب مدامی
 آج اولان بونده آنده اولیدر طوق
 اشیدم بی وسیله داتلو سوزن
 اشیدم جان و دلدن سوزلرینی
 مک ایچون لقادن اولمه محروم
 فنایه دکشورنلردن بقایبی
 خدادن آیری دوشمک مشکل انجق
 مبارک قرننه باغلردی طاشی
 کچه کوندوز دورش حق عشقنی آل

صوردی لاله کون یاشیله باغن
 دیدی ای عایشه قرداشلرم هب
 ایرشدیلر مراره و اصل اولوب
 میوب ایچمیوب دار فناده
 دوکلی مست وقت لی مع الله
 قو محبوب درکاه الهی
 جال الهدن ایچرلر مدامی
 طوترلر الرنده جام باقی
 چکلمش کوزلرینه کحل مازاغ
 خلاص اولوب قوسی رنگ و بودن
 ملکر کاسه لیبی خوانلرینک
 شراب عشق ایدوب هر نفس نوش
 مدامی نوش ایدوب جامیله صهبا
 اولار منزلرینه ایردیلهر هب
 بن اندن قورقرم ای عایشه هیچ
 او یکدر بونده ترک ایدم طعامی
 بوکون بونده بین آز آنده یرچوق
 بکا اول خوش که کوردم دوست یوزن
 کورم قرداشلریمک یوزلرینی
 کل امدی یمکی ترک ایله مخدوم
 دورش اولمه ایا مرد خدایی
 مک ایچون ایا جوینده حق
 میوب مصطفی دوینجه آشی
 مک ایچمک او بومق عشقنی صال

خدا عشقندن اوزکه عشقی ترك ایت	خداك عشقنى كوكلنده برك ایت
حقه ایرمن اشتدم بن بر اردن	كسلمینجه كشی خواب و خواردن
اشیدرسن بودر مرشد سوزینی	آجق كورهك دیلرسن حق یوزینی

(در تحمل و برد باری [۱] کوید)

اینشت اخبار ایچنده بویلددر نقل	دیمشدر بو سوزی بر مرد پر عقل
مکر بر کون حبیب هر دو عالم	امین حق شه اولاد آدم
اوطورمش ایدی کون کبی اوروب تاب	ستاره کبی هر یاننده اصحاب
کلور بر قاره [۲] قرناق [۳] مصطفانك	رداسن طوتوب اول کان صفانك
چکوب دیدی بنمه بر زمان کل	بنم بر مشکلم وار ایلیکل حل
نه خواجم وار نه خود برکسنم وار	طاپو کدر یانی بن بی کسه یار
بکا سنسن جهانده وار ایسه یار	کیم اوله سندن اوزکه باکه غمخوار
دیوب بو سوزلری محکم ردایی	چکوب الدی وکتدی مصطفایی
یدلدی کتدی آنکه روان اول	دیمیوب نه یره کیدردی بو یول
آپاردی بر یکا اول مصطفایی	چکوب آلمدی الندن ردایی
تحمل ایدی کلمدی خروشه	آپاردی آنی بر کندم [۴] فروشه
کنیزك سوزه دپرتدی زبان	کلامیله پر ایلیوب دهان
دیدى ای سید آچم بونجه کوندر	بکا بوکون دکدر بلکه دوندر
بنم حاملدن آگاه اول سن ای شاه	دکل کیمسه بنم حاملدن آگاه
بو بر پاره یوکی اکر مشم بن	بنمچون کندم ال بونی وروب سن
کوتور آپار بنم اوتانغه دک	بنم ای خواجه ساکه برکنیزك

[۱] برد بار حلیم و حول و سهل و صاحب حوصله و جفاکش معناسنه در .

[۲] قار مار وزنده اضداد قبیلندندر بیاض و سیاهی اکا نسبت ایدر لر زیرا قار لفظی که تلج مرادفیدر ترکی ایله مشترکدر معروفدرکه کوکدن یاغار بیاضی اکا نسبت ایدر لر و زفت معناسنده کلورکه معروف ضغغ سیاهددر [۳] قرناق کنیزك و چاریه معناسنه در خلایق دخی دیر لر [۴] کندم بغدی معناسنه در .

<p>انك ايتدكرينه اوليوب پيچ مصنفاً آق يناعي اوليوب زرد سوزينه بوشميوب صالمدى باشين آلوب اينه صاتوب ايليوب زر آلوب بغدادى اولوب خوش شادوخندان آپاردى خوش اوكنجه اول كنيك فرخ خوش شادوخندان وطربناك كلوب اوز خلوته كوركه ندى مبارك اللرين آچوب كوتردى خدايه ايليوب خوش عرض حاجات اكر وار ايسه عفو ايت آنى بربر آچوب بازار احسانده دكاني اولوب حال چكدم باري كندم ايدرم روز وشب قولووغه خدمت خود آراق دغلق قلوباناق</p>	<p>نكيم سويلديسه اينجندى هيچ بجلا كوكسنه هيچ قونمدى كرد يوزين بورتردى چتمادى قاشين اول اكر ماش يوكن آنك پيپر براز دخی قلوب اول كان احسان آلوب آرقه سنه اوتاغنه دك كيدر بي غصه وبى بيم وبى باك بس آندن صكره دونوب كلدى كيتدى كلوب بر آراده خلوت اوتوردى تضرع وجهله ايتدى مناجات ديدى يارب كه بو ايشمده تقصير سنگ لطفكدر اى عفو كاني بورميوب ايشى اوزكيه كندم اندوب قولرينه اى شاه حرمت صغشمز حق يولنده خود نمالق</p>
--	---

(در ترك غضب نفسانى كه قرين شيطانست كويد)

<p>شه دلدل سوار و مرد ميدان مطيعي حقلك و خلقك مطاعي حسينك آتاسى چفت بتولك امام المتقين بحر فتوت ولى مجتبا قتال عنتر طوتوب خوش بصدى و ويردى اماني ديوب يارب قيلغل بزه يارى كسيلوب جنبشى مانند مرده</p>	<p>مكر كيم شاه مردان شير يزدان شجاعت شهرينك شاه شجاعى عموسى اوغلى دامادى رسولك امير المؤمنين كان مروت على مرتضى مولاي قنبر غزاده دوش اولوب بر پهلوانى چيقوب اوستنه چكدى ذوالفقارى زبون ياتركن آلتنده فمرده</p>
---	--

توکوردی یوزینه ناکه علینک
 کور اخی نیلدی اول شیر باری
 غضبناک اولوبن کلدی خشمی
 کوروب اول پهلوان ایشین علینک
 نه دیر کور اول ولی نامسلان
 ایکن حیران اولوب اشفته اولدی
 محاسنر عفو رحمت ایتدیکنه
 دیوب ای شهسوار مرد میدان
 الکن تیغی صکره نیشه [۱] صالدک
 شهادت بحری جوش ایدوب دلندن
 دی باکه ای دلیر شاه باری
 نه کوردک جانب حقدن بکا دی
 بکا دی ای علی عیك حقیچون
 قتی یمشاندی حمک بن غریبی
 سنک حمک بنی ایلدی مسکین
 که جانم تیغ حمک ایلدی چاک
 سنک خلقکدر ای شاه ولایت
 بکا بر ذره دی اسرار هودن
 دیدی اول عبد حق شیر خدا بین
 دین اول کور مدیکم حقه طامن
 که اول دمکیم تو کوردک سن یوزیمه
 قارشدی حق ایشینه نفسک ایشی
 حق ایشنده کرکز شرک و شرکت

او فخری هر ولینک هر نینک
 روان صالدى الدن ذوالفقارى
 رضاسندن حقم ايرمادى چشمى
 ارنلر پيش-واسى اول ولینک
 یوزندن برق اوروب خوش نورایمان
 دلیروب دنک اولوب آفته اولدی
 سبب سز مهر و شفقت ایتدیکنه
 چکوب اولده باکه تیغ بران
 ندن یرینه خشمک شفقت ایتدک
 درختی بتوب ایمانک کلندن
 نه کوردک صالدک الدن ذوالفقارى
 نبات وقتد ایله شهد و شکر بی
 غضب وقتنده کی حمک حقیچون
 که سنسن خسته کوکک طبیبی
 حلیم ایتدی ایدوب بی کبر و بی کین
 ترام آب علمک ایلدی پاک
 قرار امن و اقلیم هدایت
 قو خولت ذره جه کلزار هودن
 علی ابن ابی طالب شه دین
 یولندن تکرینک بر قیلجه صامن
 قرتی کلدی نفسمدن اوزیمه
 پس اول ایشی نیچه ایشلیه کشی
 صغشمز نیشه کیم هیچ آنده علت

[۱] نیشه یعنی نه ایچون

<p>که بدر آ که یتش ایکی مآت طریقت ملکنه مالک اولنلر رضاسز کیمسه نك قوپر مه تمرن رضاسیدر خدانك دین و کیشم که تکریدر بکا یاری قلیجی نژادم هاشمیدر بن ولیم علی مرتضی و مجتبیام علی صف شکن دلدل سوارم بنچون سویشدر لافتای دیوب سر سیردن کاهی امیری پهلوانی عزم و جزمک سخاوت معدنینه کان حله جفامه سن بنم ایتدک وفای که شمک روشنی طامشدر اندن اسیریکه شهادت ایله تلقین بکا سویله نه دیمک کرک ای پیر که بر بیل اول اول ذوالمنونی اینان تا که کیده قلبنده کی درد نه کیم کوندرمش اکا یعنی اول رب هجوم ایتدی دیلندن اسم الله کتوردیلر خوش ایمان مرتب</p>	<p>حکک یوقدر ایشنده هیچ علت دیمشر بوسوزی سالک اولنلر حکک امریله صندر حکک امرن رضای حق ایچوندر جمله ایشم چکارم حق رضاسیچون قلیجی که بن تکرینک ارسلائی علیم هوا شیر دکل شیر خدایم خداوند و خدیو ذوالفقارم سروش [۱] حق کتوروب هل اتی بی مجالسده دین درس الهی شهنشاہ ودیری بزم رزمک [۲] دیدی اول پهلوان اول باب علیه دیلدم بن سکا ایدم جفای اینان شاها غلامم اکا جاندن ایاشاه ولایت قاضی دین وصی مصطفاسک کاشف سر دیدی اول شاه عالم اکا بونی نکیم کلشدر اندن ای جوان مرد محمد امتی اولوب اینان هب شهادت عرض ایدنجه اکا اول شاه بر الی دکلو قوم و خویشله هب</p>
---	---

[۱] سروش خروش و زننده جانب اقدس ربانیدن خبر کتورن فرشته یه دینور

خصوصا جبریل علیه السلامه اطلاق اولنور [۲] رزم عزم و زننده جنک و صواش

معناسنه در و معرکه و جنک یرینه ده دینور .

مسلمان اولدیله سر جله واری	اولاره حق تعالی قیلدی یاری
بو آراده ولی نامسلمان	ندن دیندی اکا ای اهل عرفان
ایچندن اولمشیدی خوش مسلمان	مکر جوش ایلیوب دریای ایمان
ولی ظاهرده تلقین شهادت	اولنماشدی ای صاحب سعادت
مکاشف اولوب اولمشدی ولی اول	آچیلوب جانب حقندن اکا یول
آنکچون دیدی اکا اهل عرفان	ولی نامسلمان ای مسلمان

(در بیان آنکه هیچ چیز را بچشم حقارت نباید)
 (نگرستن اگر چه مورچه باشد)

ولیلر میریدر شیر خدادار	علی کیم ابن عم مصطفادر
کیدردی کرم دست افشان و خیزان [۱]	مکر بر کون خرامان و شتابان
دیوب یا حیدر اوله مست و مکراه	بر اون ایردی عجب گوشه ناکاه
شتابان کتمه یوله صالحه قولک	ایاغک آلتنه باق کوزله یولک
صالر ان ایغن توزه باتوب	باقوب کوردیکه بر قارنجه یاتوب
اولوب مسکین و عاجز قالدی حیران	بوایشی کوروبن اول مرد میدان
اولوب شرمنده روح مصطفادن	بغایت اغلدی قورقوب خدادن
خدایله رسولی ایلیوب یاد	درون دلدن ایتدی آم و فریاد
تضرع ایتدی ال آچوب دعایه	ایدوب درلو مناجاتی خدایه
روان قارنجیه حق ویردی رفتار	دعا ایله ایکن اول شاه کرار
دوشنده مصطفای کوردی ناکاه	یاترکن کیچه غمکین اولوب اول شاه
کیدوب آهسته باقه صاغ وصوله	دیدیکم یا علی کیدنده یوله
اوکوکه باقوبن کوزله یولکی	صقین دوش [۲] اوینادوب صالحه قولکی
که یوق برنسنه زیرا ذکر ربسنز	بیره باصمه ایاغکی ادبسنز

[۱] کرم دست سرعتله کتمک و افتان و خیزان دوشه قالقه کتمک و ایومک ایله تعبیر اولنور
 [۲] دوش گوش و زننده اموز و کتف معناسنه در .

ایدوب تسبیحی اول حقه کمتر
 کوزی یاشیله دولدی اول ولینک
 اوزیکی رحمت حقدن آیره
 چکوب تشویش و اندیشه یمه غم
 دیمشدر سرتنی بکا قارنجه
 شفیع اوله سیدر یارنکی کون خوش
 سکا روشن قو بینای سرسین
 ایاغن اوستمه سهویله بصدی
 سن ایت روشن انک مرآتی پاسن
 عتاب اولندی بر قارنجه ایچون
 اولندی کوشمال اول شیر یزدان
 دلنده آنکده وارد بر حضوری
 قو جنبیده مه مردانه باق پس
 خدایه خدمت ایدر بی شر و شور
 که خادمقده آرتقدر کم اردن
 بحالی قالیوب دوشوب آرنجه
 اوکدن بر دکانکه وارنجه
 ننددر هیچ کلز سکا قورقو
 اولمز نیشه در برکز عتابی
 طوتوب بوغزلسه کلز سکا غم
 کوزاچوب باق یولکده کور نه لر و
 اونوتملر نه نسنه کیم ایدرسک
 او قورلر هر دم ایچنده کتابک
 زمه واریر فکر ابله راهک

نه وارد دی که تسبیح حق ایتمز
 دوشوب اندامنه لرزه علینک
 نبی دیدی ایا حیدر قایر مه
 طوتوب خوش کولکی اول شاد و خرم
 شفیع اوله سیدر ساکه قرنجه
 سکا اول مور مسکین جفاکش
 دیوب یارب سن دانای سرسین
 علینک یوغدی بو ایشده قصدی
 چو سهویله قودی باشمه پاسن
 دنیلوب حیدره بونجه چه و چون
 که بر قارنجه ایچون بونجه ای جان
 حقارت کوزیله کوزتمه موری
 نه واریسه یلوب مخلوق حق پس
 میان بسته سیاه پوش اولوب مور
 دکل خالی بلی بر دم مکردن
 ایدر خوش خدمتی حقه قارنجه
 سن ایدرسک هلاک آنجه قارنجه
 پیابانده کزوب قردیغنی قو
 نیچون کلز سکا حقل خطابی
 اگرچه هر نفسده یوز بیک آدم
 علی العمیا قومه یولده قدم وار
 صایرلر هر قدم کیم سن آتارسک
 ایدرلر هر نفسده خوش حسابک
 ملک پورولدی باز مقدن کناهک

<p>حق امریله کوتورر قور ایاغن اوله حیران و دنک و مست درگاه آنک پابندن اینجیمیه بر مور که جنبیده بی اینجیمیه اول کله هر جنبش ایدندن اکا شرم نه هم اندن اوله رنجیده بر مور</p>	<p>انک کیم یاندر و بدر حق چراغن نه خوش اولکیم اولوب اسراره آگاه که هر کس قومیه نفسنده شر و شور اکا یارب کوستر راست بر یول الهی روشنی نک کوکلن ایت نرم نه عالمده انی انجیده بر مور</p>
---	--

(تمنا کردن امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه و رضی الله عنه)

(که خوشا کسی که عیش او مانند عیش)

(سک باشد)

<p>عمود دین وصی مصطفیادان اوله ایت عیشی کبی عیشی آنک بن انی ایدیم سن صای یک یک انک تک ار طبلز بحر و برده ایکنجی بو پکر بی قدر حالی سورر لر هر قپودن حرمتی یوق که یوخدر احتیاجی با که سکا بر آراده یاتور طنز کرسنه اشیکلرده یاتور سوزان و نالان اکا ویرمیون هر کز یاسی اولنجه اشیکندن هیچ کتمز ایدیجی صاحبن هر دم رعایت سکا بن ایدیم سن دکله انی ایاسنه اوروب کرمن کلو سن</p>	<p>روایتدر علی مرتضادان نه خوش اولکیم اولوب خوش کیشی آنک که واردر آنده اون خصلت بی شک انک کر جله سی اوله بر ارده بری بودر که یوقدر هیچ مالی خلایق اورته سننده عزتی یوق اوچنجی بودوشکدر هب یر اکا بودر دردنجی کیم بولاسه سننه کزر بر بی نوادر آج و عریان بشنجی بو اکر دوکسه ایاسی ایاسینک قپوسن ترک ایتز وفادار و جفاکش در بغایت بودر التنجیسی ای یار جانی ایاسین طوتمیوب طوتر عدوسن</p>
---	--

ایاسی خانه سن بکار کچه اول	بودر یدنجی غیره ویرمیوب یول
نه دکلو صاحبی چیخ دینسه کمتر	اویومن بر نفس آرایش اولز
که طنز اکا چیخ دینسه یاخود اوش	سکزنجی بودر اکا عمل خوش
سوکوب سویلز انجستک یاسوکسک	ایشیدر طنمق هر چند دوکسک
نه کیم ویرسه قاندر ایاسی	طقوزنجی بودر اکا پیاسی
دیلز صوکی قالدی دیو نسنه	اونجی بودر اول اولسه کیمسنه
آنکچون ایتیبوب آه وفعغانی	اولنده کیمسه میراث ایتزانی
بتر البته انده دعفرتلر	کر اوله برکشیده بو صفتلر
قلاغوزلر خدایه طورمدن یول	اولوب عالده مرد دیندار اول
ولی هیچ ایت کمی [۱] بر بی نوا یوق	جهانده کرچه مفلس کیمسه لر چوق
دکلدر سست [۳] محکم بی نوادر	عجب بو طرفه [۲] بی غم بی نوادر
نه خود اورتونمکه بر اورتو استر	یاتور هر یرده نه بالش [۴] نه بستر
اوروب باشینه قرنه لکلدر [۵]	کورنلر دیرلر اکا نیک و بدلر
دیمز نسنه کرک اولدر کرک صات	سکوت اتمه در ایثی اکثر اوقات

(حکایت در عجز گوید)

محتشمدن	کریم النفس	مکر کیم	بر عزیز	محترممدن
بکا دی سکمی	یخشیدر	یاخود سن	صوروب	بر کیمسه دیر ای شیخ پرفن
ویروب اول	کشی یه دشنام	ونفرین	سونلر	شیخی اولوب جله غمکین
دبلدیلر	ایدلر	پاره پاره	دیوب	ای بختی کمی یوزی قاره
ولی بردم	طوتک	خوش کوش	بکا	دیدی شیخ انلره طنمک سز اکا

[۱] کمی کبی دیکدر [۲] طرفه سرمه وزننده اجناس بی همتا و نایاب و خوش
 آینده دینور [۳] سست کوشک معناسنه در [۴] بالش مالش وزننده صدیق
 درکه باش آلتنه قورلر .

[۵] لکد ایاغیله اورمق که تپه و تپیک تعیر اولنور .

که بهوش اوله سز کله سزه غش
 نیجه اوله سیدر تقریر جبار
 بلنیز کیدر آنده نیک و مشؤم
 کم آپارسم آرقده بدن
 پس ایتدن کم طوت اوزک طوته افزون
 یوری وار هر نه دیرسن دی بکاسن
 طیه ایت وقت اوله آنکله عزت
 ولیکن جایی معنیده بلنددر
 کل آنک خلقتنده کورکه نتدی
 قودی برجن صولنده تندوسرکش
 که شیطان ایله اولدر یولداش وخویش
 نکیم وار جمع اولوب فاش ونهانده
 که کویا دوزدی آنی نفس آدم
 همان آنده بوایتک وار دخی یوق
 ولی بیلسه حیواندن بتردر
 دوشوبن آردنه آرتیموب ایز
 طوت ایتدن کم اوزک طوته فزون وار
 یقین بیلکیم چو سنسن کتر ایتدن

سزه بر نیجه سوزلر ایده یم خوش
 نبی سز صانمکز اولم خبردار
 دکل تقدیر حالی چونکه معلوم
 اپارسم کوره ایمان نیکم ایتدن
 دکسین قدرت حقدن جدا چون
 یکم ایتدن دیمکدر قورقرم بن
 وار ایتده بزده یوق بر نیجه خصلت
 اگرچه صورتا سک ناپسنددر
 خدا اولدمکه آدم خلق ایتدی
 قویوب صاغنده انک بر ملک خوش
 قونلدی جنک آدی نفس بدکیش
 خدا حیوانلری کویا جهانده
 دوکوب بر خوش دیکده آنی محکم
 بزم بونفسمزده پس صفت چوق
 اوزین بیلسه بغایت معتبردر
 پس ایتدی فکر ایدک بوسوزلری سز
 چو حق یولنده ایتده بوشرف وار
 اوزک طوتسک زیاده سن اول ایتدن

(چند بیتی در تحمیر کوید)

ولیکن بلعمی سکدن کم ایتدی
 کیمی خوش وقت ایکن مفقود ایدندر
 قالور عاجز سؤالندن سلیمان
 که عین عالمه خوش اولوب انسان
 اکا اولز دیمک بر کیمسه نسینه

سک اصحاب کهنی آدم ایتدی
 کیمی مقبول ایکن مردود ایدندر
 ایدرکه موری خوش مرد سخندان
 اگرچه جلهدن اشرفدر انسان
 حقلک اسرار پی بلنیز کیمسینه

(دشنام دادن بازیدرا و تأویل کردن او)

مگر کیم بر یزیدی بازیده	طریقته مرآتیده مزیده
بو شر غایت ققیوب صالوبن سر	دیدنی ای کلب ای خنزیر ای خر
ایشیدوب جمله یولداشلی جوشوب	بری برینه باشلرینی قوشوب
دیدیلر دوکالر اول یزیدی	نه سویلدی کورک اول بازیدی
دیدنی اول بزنی مدح ایتدی بغایت	بغایت ایلیوب بزنی رعایت
دکدر سوکک آنده دیدیکی سک	غضبناک اولوب ایکن کر مکز رک
دیمکدر هر نه دکلو سورسه سوکسه	بجد اینجسته محکم طوتسه دوکسه
قویوب مولاسی قاپوسنی کیتیز	اولنجه اول اشیکی ترک ایتیز
ینه خنزیر دیمککدر هم اوکک	سز آنی صانمکز اول اوله سوکک
دیمکدر مدح ایدوب یعنی بزه اول	طریق حقه طوغری کوستروب یول
قلجلر طوتسه لر صاغده وصولده	اکمز طوغریدر حقک یولنده
دیمکدر خر دیدیکی بار کشدر	نه جووری ایلر ایسه باری خوشدر
نه دکلو آغر اولسه شرع بارک	کوتوروب اه دیمز شوقله وارک
الهی روشنی بی ایله مسکین	دمن ایدوب لطیف و خوب و مشکین
انک کبی ویروب صبر و تحمل	ویر آکا دخی تحقیق و توکل
ویر آکا حالتندن بازیدک	مشایخ ایچره اول قدری مزیدک

(حکایت آن مرد تاجر باشیخ شبلی)

(در حساب مال)

ینه برکون سرتبجار اعمال	امیر و خواجه افعال واحوال
حساب اولزدن اوک ویرن حسابی	حقک امریله او قویوب کتسابی
کورنن کل جهانندن آکا واحد	موحدلر شهی مرد موحد

صاغشسز اوستنه حق نوری یاغن
 دین بر ایکیه دپرتمین ال
 ایکیک اولان انک حسرتسندن
 کین اطلسی یرینه خوش پلاسی
 کیدن خود بینلکی اولان خدا بین
 خدادن غیری کلی یویوبن دست
 تماشایده رک کیدر دی بی باک
 بروکل ایده می ساکه سوزم وار
 دیدی نه دیرسن ای مرد معامل
 که بویله ایش الله قسمت
 صیاسن تحته اوزرینه اچقه چک چک
 بکا معلوم اوله عالمده کی سر
 حسابم وار ایده می یولکه وار
 نه ویروب آلدیغنی شیخ وشابه
 تمام ایتدی قوسن اوجدن اوجه
 نه دکلو اولدیغنی دی با که یکسر
 همان بر بیلورم بن ایتمکل عیب
 صانوردن بن سنی فرزانه [۳] سک سن
 نه سویلرسن مکر بیکانه سک سن
 دخی خود بینلرک قرداشی دیرلر

رقومک [۱] دفتر علقک براغن
 ایدن عقد وکشادک مشکاک حل
 طین برلکی کونک کثرتسندن
 تصوف اهلنک جوهر شناسی
 یکانه شیخ شبلی تاجر دین
 مکر وحدت شرابندن اولوب مست
 کیروب بازار بغداده طربناک
 کوروب برخواجه [۲] شیخی دیدی ای یار
 کلوب خواجه قاتنه شیخ کامل
 کر آرامزده یوقدر هیچ نسبت
 مرامک بو سنک اولوب برک بیک
 مرامم بو بنم اولوب بیکم بر
 دیدی خواجه بودر مقصودم ای یار
 پس اندن باشلدی خواجه حسابه
 حساب ایدوب نسی وارایسه خواجه
 پس اندن خواجه دیدی ای برادر
 براولدی دیر یقین بی شک و بی ریب
 دیدی خواجه مکر دیوانه سک سن
 اکا شبلی دیدیکم ای فروتن
 بری ایکی کورنه شاشی دیرلر

[۱] رقم حساب ایچون قوللانیلان یازی اشارتی و علم حساب چیی رقوم کلور
 رقلر یازیلر اشارت لر دیمکدر [۲] خواجه راجه وزنده بوراده نغا وکتخدا
 وزنکین وقوجه یاشلو ومال صاحبی کسه معناسنه در [۳] فرزانه هاء تخصیصه
 ایله حکیم فیلسوف و عارف و ذو فنون معناسنه در و محققین عندنده قیودات
 نفسانیه دن عاری و مجرد و مطاق العنان معناسنه در .

سنگ اولش ایا بی عقل خود کام [۱]	اوز که صحبت ایتمکدن ایشک خام
اوزک کورمه اوزیکه بقمه زنهار	که خود بین دیمسونلر سا که ای یار
ایکی دیمه ایکی کورمه بودر یول	ایکی بقمه ایکیلکدن بری اول
بری ایکی کوررسن شاشی سک سن	ارنلر صحبتندن ناشی سک سن

(حکایت هم درین معنی)

مکر بر شاشی بر یرده طورردی	موحد دیر یلوب خوش لاف اورردی
اوطورمشدی مکر اوراده بر قوش	کوزینه شاشینک اول قوش اولوب دوش
صورر اندن مکر کیم بر موحد	بو قوش ایکیمیدر دیر یوخسه واحد
ایکیدر اول طوران دیر ای موحد	چن اولدیغی واردر ایکی واحد
اولان ای برلکی بی چند وبی چون	سنی برلر ازلدن روشنی چون
انی طوغری طریقتدن سن ایرمه	موحد لر بولو کندن ایرمه

(حکایت شیخ شبلی بامرد فقاعی [۲])

ینه بر کون موحد لر اهیری	ایکیلکده قالنلر دستگیری
دیدیرهین اوزینه کور وشاشی	اولان یار اولیان صحبته ناشی
محبی سکرک و صحوک عدوسی	اولان محو وفناده کفت و کوسی
که یعنی شیخ شبلی فخر اوتاد	جهان خلقنی ایدن حقه ارشاد
ایچوب وحدت میندن سرخوش اولوب	خچی خوش خچر توحید ایله دولوب
کزر بازار ایچنده مست و حیران	کیدردی آه ایدوب افتان خیزان
مکر کیم اوطوروب برخوش فقاعی	اوقویوب که غزل کاهی رباعی
دیر ایدی اوک چکوب بیلشه یاده	کاک کیم قالدی بردن زیاده

[۱] خود کام کندی مرادی اوزره اولوب وکندی رأینی بکنوب غیرک رأی
 و تدبیرینه قائل و عامل اولیان محجب و مغروردر [۲] فقاعی شربت طاسی صاتیجی .

<p>هماندم عقلی شاشدی دوشدی درده [۱] چن اولشدی ایکی اول بر ای یار که اولماز کی صقین ملحد موحد نه کوز کیم کورر ایکی بر دلکدن دورش بر کورمک آردنجه یوری وار دینلسون سکا هی کور وهی کر [۲] حول خاصیتن احوله دخی کورر اول کندی یوزنده دویانی یکی دو دوی چار و چاری دو چار [۳]</p>	<p>ایشیدوب شبلی آنی کندی وجده دیدی هی هی دیمه بوسوزی زنهار موحد اول موحد اول موحد چقار لر ایشتم بر ملکدن نه دکلو شاشی ایسک دخی ای یار یوری بر کورر بر ایشت ای برادر او بر بر در که استمز کورر اخی اگر تفتیش ایدم دیرسک دویانی دوشر کوردیکچون هر شخصه دو چار [۳]</p>
--	---

(تأویل خواب آن مرد خودبین)

<p>مکر بردوشه اولش بر کشی دوش کلوب عرض ایلدی اول دوشی بکا ایشیدوب سنده دوش در یاسنه دوش داغش کو کسنگ او ستنه ریشی [۴] نیجه قابا صقالر انده کم در دوشوب اندیشه و تشویشه باتمش الکجیلر الینه دوشسه اول ریش بش اون موتابه ایش بر یاز و بر قیش</p>	<p>یا ترکن بر آره ده دوشوبن دوش کوروب قالمش کشی اول دوشی طکا بودر اول کشینک دوش اولدیغی دوش کورر طورهش بر طرفه کشی ایکن اوزونی سانکیم یال [۵] و دم [۶] در که باشندن ایاغه ریشه باتمش بش اون بیل قیل ایچون ویرمزدی تشویش یتر القصه بودر سوز که اول ریش</p>
---	--

[۱] نمخه - دوشوب وجدینک اودی اهل درده - [۲] کر کاف عربیله سر
 وزنده صاغر و قولنجی آغر معناسنه در عربجه اجم دینور [۳] دوچار خفای واو
 ایله ایکی درت معناسنه در که سکر اولور و ایکی کسنه ننگ ناکهانی بری برینه ملاقاتنده
 مستعملدر ایکی کوز درت اولدیغی اعتباریله . [۴] ریش کیش وزنده صقال
 ولحیه معناسنه [۵] یال مال وزنده بیون و کردن معناسنه در و بیون کوکنه ده
 دینور که اوموزه ملاحظه و قول و بازو معناسنه در [۶] دم کم وزنده هر نسنه ننگ
 اغزی و قور یفته ده دینور .

اصلش اوجدن اوجه ای قنداش
 که یعنی درلو درلو طاشلر آصمش
 مرصع درلو طاشیله صقالی
 عجب اعجوبه طرفه کوزلری وار
 چون اول کشی تمام ایلدی دوشن
 دیدم ای ایچی طیشی ریش تشویش
 دوشن تاویلنی کل بربر ایشت
 سن اول کشی که کوردک ریشه باتمش
 پوری اول کشی پی استه اوزنده
 سوزکده سوزچوق آصنامه سوزیکی
 نکیم عالمده واردر سنده واردر
 سنک ای ابله اول ریش سنلککدر
 اولوب بدخولرک بر طرفه کشی
 کورینوب قورقودن هر دم سنی اول
 نه ریش کیم اول دکدر ریش تقوی
 سکا تشویش ویردی چونکه ریشک
 صقالکی یولوب دوش یوله درویش
 چالی چرپی قومه یولکده هب کس
 دیار یاره واروب یاری کور خوش
 کیمی ماو منی [۱] کبرو دغلدر
 کیمی اعتزال ورفض والحاد
 اگر کتمزسه سندن بو صفتلر
 کر اوله سنده بنلکدن سر مو

که هر بر قیلنه بر خوش آغر طاش
 قتی قیمتلی درلو طاشلر آصمش
 مزین درلو دریله سبالی
 یوغون یومرو یراشمز سوزلری وار
 دیدی باکه دوشومه خوب دوشک
 جهانک یوزینی ایدن سراسر ریش
 ایشیدوب سوزمی اوزوکه ایش ایت
 بروت وریشدن تشویشه باتمش
 که فکر ایت کورنه سوزواردر سوزکده
 دوشک طی سنده ارایوب اوزیکی
 آرا استه طپرسک سنده واردر
 کشی دیرلدی ککدر بنلککدر
 دزوب اندیشه دن اوزینه ریشی
 کرک ساکه صقالک یولمه در یول
 دینور اولریش ایچون تشویش و دعوی
 سنک پس ریشک ایله دوشدی ایشک
 سکا تا طولاشوب ویرمیه تشویش
 پس اندن یوله دوش یل کبی هم اس
 تکلف یوقدرانده واری کور خوش
 کیمی زرق وریا مکر و حیلدر
 کیمی باطل ایله الحاح ارشاد
 تورامن یعنی سنده معرفتله
 سنکله طوبطولیدر یدی طمو

تراش ریشی ایدک پیشه درویش	سکا چون نیش ونشتر کبیدر ریش
تراش ایله قومه اوزکده ریشی	اوزکده استمزسک درد ریشی
صقنکیم اول ثقیلدر ساکه ثقلت	خفیف ایکن سکاچون ویردی ثقلت
درشت وکی خراشیده اوزوکه	دیدر مه ناتراشیده اوزوکه
اوزک دوندر اوزکی نوره دوبدوز	سوروب خوش خوش اوزکه نوره دوبدوز
ایکی عالمه مثل هور [۱] اولهسک	دوشوب تاجر نوره نور اولهسک

(حکایت عابدکه بر ریش خویش مشغول بود)

(ولدت عبادت نمی یافت)

ایکن پرهیز کار و سخت زاهد	مکر کیم وار ایدی بر طرفه عابد
بغایت عادت اولشدی عبادت	اکا اولوب نماز وروزه عادت
دوزوب بر خوش عبادتگاه عالی	طاوب بر آراده بر جای خالی
فرح اولدی کوکلی طامدی شوق	نماز وروزه سندن طامیوب ذوق
مدام ریشیله ایدی ایشی آنک	ولی وار ایدی بر خوش ریشی آنک
همان ریش ایتشدی ایشی اول	یویوب دایم طارردی ریشی اول
کشایش طامیوب بر ذره هرکز	عبادت خانه سنده قالدی عاجز
حقک بخشایشی ایرشمدی هیچ	اکرچه خیلی ایشه اولدی اول پیچ
ان اوپوب دیدی ای مرد آگاه	مکر بر کون کوروب موسایی ناگاه
دیلینده خدادن درلو حاجات	وارانده طوره ایت بکا مناجات
نیچون بنده نه حال ونه صفا وار	خدادن صور بنم حاملی زینهار
نماز وروزه دن طامین حضوری	وضودن طامیوب هرکز سروری
درشمم جد وجهدم جست وجویم	هله بر نیچه در هب شست وشویم
نه خود لذت مذاقده دلدله	نه نور روشنی طایدم دلدله

کلام عابده موسی طوتوب کوش
 کلیم القصه طوردی طوره کندی
 دیدی یارب سنسن عالم السر
 دکل سندن خفی جله سرایر
 طاپوک بیوردی چون صوم وصلاتی
 نه کشی کیم دیه کل یوری بکا
 دیمشدر حضرتک بوسوزلری هب
 دیدی حق موسایه واردی سن اکا
 پرستش ریشنه ایدوب مدام اول
 صقالنه طاپار اول باکه طاپماز
 کلوب موسی دیدی ای مرد درویش
 خدا دیدیکیم اول ایچی طیشی ریش
 اولوب درویش وصلدن بنم اول
 چو موسی سوزینی عابد ایشندی
 ال اوروب دوشدی ریشن یولماغه اول
 خدادن جبرئیل ایرشدی ناکاه
 کور اول ایشنی بلز ایله وکول
 قالب درمانده عابد مسکین آخر
 مدام ایدر اولوب نالان وکریان
 بوریشمدن عجب تشویشه دوشدم
 نه بوریشم بنم اولماغه قورلر
 اکر قورسم دینور ریشنه مشغول
 چو وردی باکه بوتشویشی ریشم

اولوب عابد سوزندن مست ومدهوش
 نلر سویلدی اولدم کورکه نندی
 نه حاجت حالی دیمک ساکه بربر
 سکا روشندر اسرار ضمائر
 طاپوکه طیفی حج و زکاتی
 تک وپویله واریرم ابن اکا
 ندر بو یروغک اول مسکینه یارب
 کشایش ویرمزم طاماسه بکا
 اولوبدر دائماً ریشنه مشغول
 بکا طاپان یولندن هیچ صاپماز
 سکا تشویش ویرمش سنده کی ریش
 باشندن ایاغنه ریش وتشویش
 اولوبدر واروبن ریشنه مشغول
 اوزنه کورکه مسکین نه ایش ایتدی
 طاپم دیر ریشنی یولماغه اول
 دیدی موسی یه ای مقبول درگاه
 ینه اولدی همان ریشنه مشغول
 بغایت دردمند وغمکین آخر
 قتی سوزان و سرکردان و حیران
 تمام اولمز توکنمز ایشه دوشدم
 نه اوجدن طوتوبن یولماغه قورلر
 یولارسم هم دینور ریشنه مشغول
 بنم پس دوشدی بوریش ایله ایشم

(تجکایت آن مرد کرسنه که خود را سیرمی نماید)

ولی آوجنده یوقدی هیچ نسنه
 کدای خود نما ایدی بغایت
 اوندن صالتوب طشره چیقردی
 فلان ابن فلانک باجه سیدر
 اوزینه کور نیدردی اول سفیهی
 سوروب ریشنه وینغه یاغی
 قولاینه ایدوب لاف وکزافی
 اوزین طوق کوسترردی خاص وعامه
 کیدردی عقلی کر کورسیدی دوغی
 صقالده بیغمده اوش نشانی
 کیم اوده ایتشم چوق لوتله حرب
 صنوردی بزماج کورنجه ساجی [۴]
 طاپنده کنکری [۵] کور کیم نیدردی
 کهی اوماج ایدوب کاهی بولماج
 نه خودماش وعدس نه سیر و صوغن
 همان اول پیه ایدی اول دخی دوزمه
 اوتورردی اوزین طوتوب غنی وش
 سقادن صو آلوب ایچردی محکم

مکر طوق دیریلوردی برکسنه
 فقیر و بی نوا ایدی بغایت
 قوشاغنه قوروچیقن چقردی
 کورن صانوردی شهرک خواجه سیدر
 اوزندن دوزادوب برپاره پیهی [۱]
 طور هر دا کله اول اوزنه یاغی
 بیغن بوروبن اورردی لافی
 یزدی ایرجک درلو طعامه
 طوقم دیردی اوروب لاف دروغی
 اومده یدیکمده چرب [۲] خوانی
 صقالم سبلم [۳] کور نجه در چرب
 دوشنده کورمن ایدی بزلماجی
 قرا قاووغه یاتویه کیدردی
 نه اونی وارایدی ایدیدی تماج
 نه کندم نه ارز نه جو نه ارزن
 نه یاغ نه پینیر و دوغ سوزمه
 وارردی خواجه لر دگانه خوش
 ایکن یاغلی یسدم دیوب دمامم

[۱] پیه ایچ یاغی در عرییده شخم دینور و بچ و غرور و وجود نفسانی معناسته

[۲] چرب یاغلی معناسته [۳] سبت بیق و شارب معناسته [۴] ساج اوزرنده

یوقفه پیشوره جک دمور تاویه دینور [۵] کنکر بواسطه معروف نباتدر یوغورت

ایله جاحقی بیارلر چای متوی و رایحه عرقی مطییدر

دوشردی ایشیدن کوکنه قورقو
 یایلان طوتندی قوربغنه بی صوده
 سوکردی قارنی کویا آج کیشه
 دیوب سن بونی فاش ایله الهی
 آپارسن قویروغکی کره وهوش [۲]
 قیلک برقالسون دوداغک اوسته
 آپارسن کلسون هرکز صوراغی
 دوپولسون ایلار اورتاسنده حالک
 اسرکنجی اولوبن رحم اولنسون
 دروغک باشمی دیواره قاقدی
 دروغ بی فروغک کاف کوفک
 یدیردی بکا خوش لحم و شحمی
 باغرسقلمری ایدرلردی آمین
 ایرشدی یاغه اکسوزین عجب ایش
 که صید اتمکده ایدی جست وچالاک
 بیغن صیغمقسنر شست وشوسر
 یل اولوب ایننه اسمشدی موشک
 قنادی اولسه قوماز ایدی برقوش
 او دنبه لنبه ایدی باغی کره
 یتشمیوب کوزندن دوکدی سیلی
 یوکوروب آتسی قاتنه کندی
 دیدی پاشا قنی اول دنبه کیم سن

کروب غارغورده [۱] طوردی قرنی صو
 صناسن توره دی اژدر قویوده
 اولنده قارننه قلدردی پیشه
 ولی غارغوردی قارنی کاه کاهی
 یمکن ایلدک چونکیم بنی بوش
 طولوشسونلر بوجکلر یاغک اوسته
 صقالک سبلتک یاغنی یاغی
 کوره یم یولنوب ریش و سبالک
 قارسون قیلارک قامو یولنسون
 سنک لافک بنی اودلره یاقدی
 سنک اولماسدی کر لاف ولوفک
 اوله کیم بر کریم ایدیدی رحمی
 ایدردی قارنی خوش دردیله نفرین
 ایدرکن قارنی دراو درلو قرغش
 مکرکیم بر کره سی وار ایدی عرک
 که اولماز ایدی بر ساعت وضوسر
 جهانده عرقنی کسمشدی موشک
 عجمی قومدیغی هیچ بر موش
 که ناکاه قایدی قاجدی یاغی کره
 یوکوردی کره آرنجه اوغلی خیلی
 کور انخی اوغلانی نیلدی ندی
 ایروب آتاسنه اکسوزین اوغلان

[۱] غارغور قارش مورش و قارقشانلق و هرچ و مرچ معناسنه در [۲] کره
 کدی به دینور عربیده سنور دیرلر وهوش فاره معناسنه در .

دیر ایدک ایشدم اوتله حرب
 آیقلامر طاقلدی دیره مدم
 دیش اوروب ییدی یاغی یاغی کبی
 صقالک عرض ایدوب بورمه بروتک
 ایشیدوب دا کاشوب باشنه اوشدی
 دیدیلر کیم کلک اش-بو یتیمک
 ایدلم چرب کر جکدن بروتن
 کورنلر بونی صانسونلر صوباشی
 مدد یرتلدی قرنم دیدیرلم
 انا الحوا دینلره اولشسون
 ندر سویلدیکک قصهده نه سر
 بزه بو قصه دن نه اولدی حصه
 زن اولان لاف اوروب دبرنیه ار
 ییلوب اندازه سنی اوز اوزینک
 قومز آدمه هرکز دین و ایمان
 یلانجیه کرکز حوری قوجق
 لقا بازارینه کیرمن یلانجی
 یلان خر ایچمه دن قتل وزندان
 سکا قنده بولنسون بر اورانجی
 سور حق تکریم چون کذب صلائی
 یلانی بوینه آنک ییلاندر
 کتور یادینه دایم جان آلانی
 می ایچدم دیمه ایچوب آجی دوغی

بروت وریشکی هر صبح ایدوب چرب
 آپاردی کر به قودم ایره مدم
 آپاردی یاغی کر به یاغی کبی
 اوکده چونکه یوقدر اوت و پونک
 ایشیدوب خواجه لر جمله کولشدی
 اسر کیوب قو ارباب تیمک [۱]
 فلان آشچینک آلوب اوت و پوتن
 اودکلو ییدیرلم بوکا آشی
 بوکه حلوانی او یله ییدیرلم
 صقالی سبلیتی یاغنه بولشسون
 کل ایددی روشن ایله روشنی بر
 نه حاصل اولدی دیمکدن بو قصه
 بودر بر سری آنک ای سخنور
 بیله عورتلکنی اوز اوزینک
 یلانی ترک ایده زیرا که یلان
 بو کرچکدر یلانجی کورمن او چق
 حقک دیدارنی کورمن یلانجی
 بتردر دنمش ای کذب تورادن
 یلانی سویلدیکجه ای یلانجی
 کل ای کذاب ترک ایله یلانی
 آنک کیم پیشه سی دایم ییلاندر
 نه دکله کل نه سویله کل یلانی
 یوری قو بودروغ بی فروغی

<p>مذکر اوله می هر کز مؤنث چن لایق اوله عشقه هر آدم نه هر یعقوبک اولور جای کنعان اوزینی بر کیمسه بیلکدن اولورنج بکا حلدردیوب مجموع مشکل حقک یولنده درکی قاتی هالک اودر زنده اوزندن اوله مرده الندن کلز اوله هیچ نسنه ایرشمز حق تعالیدن سکا جود که آج دیرلمه در هر نکیم وار دواوقبه کیم اوله کیم صوقویه بوسوزی احق اولان نیجه طویسون بوسوز بر اینجه سوزدر طویقی اواز چن ایدرسنک دردیکه درمان درون دلدن ایدوب خوش مناجات مرادی نیدوکن اوزی دیمدین بکایی بلسنجه یار ایتک کیمسنه به واروب یلواره زنه ار</p>	<p>چن رستم اولاسیدر محنت اوله بیلز هر ابراهیم ادهم که هر یوسف اوله من مصره سلطان جهان یوزنده یوقدرای سخن سنج بیله اوزبتی کامل هم مکمل که پندار کمال ای مرد سالک دیرم بوسوزی بن هر خرده مرده او او اولدر که دیرله برکسنه سنک تابودک اولینجه نابود اولیجه طوق دیرله آج دیرلوار بوشالمدن سبوک آرهه صویه دواوقبه صوکیمرمن نیجه قویسون صودولسه دخی صوینی قویمق اواز دواجی دردیکی بیلسه ای جان که ویرمن ایتمیجه عرض حاجات بیلور ارباب حاجاتک مرادین کرکدر فقرینی اظهار ایتک چوقربا کده صووارسقالق ایتوار</p>
---	--

(حکایت شیخ افتادن حالت نزع)

<p>نضایل کانی استاد افاضل دوشوب هر یا که بقعه صاوب قول سلاوک ایش طریقتدن خبردار که جانک یوسفنه درجهان چاه مکرکیم آنده در قح و فتوحک</p>	<p>مکرکیم بر مکرّم شیخ فاضل چودوشدی حالت نزعته قتی اول چوکوردی بر میدی خوب کردار واروب شیخه یقین دیدیکه ای ماه دیلر برواز ایتک باز روحک</p>
---	---

نبات وقدله شهد وشکری
 بنم حالم خراب ای نور دیده
 یوراسنده آنک اولیه ابرار
 بنم بوایشلرمدن اولوب آگاه
 کورک التنده واری جای دارک
 خراباتی مقام دزد واوباش
 یوق آندن یک بکا بریر جهانده
 قره قانه بولاشدیروب طاشمی
 خوش اوستمه آکوب نامخدایی
 که آنلارک اراسنده ایشت سن
 بولاره مسکتندر ایش همیشه
 آنکله رحمت رحماندر دیار
 ولیکن کبروکیین وعجبیدرچوق
 صفقلری باشنه اوشه سیدر
 که بنک ایلوب دیرسک بجد بن
 دولاشوب بولدیغک مسکینه سن
 اوموب دائم شفاعت مصطفادن
 ولی اومک ایکن حدن آشاچوق
 مساکین آره سنده مسکین ایله
 دیوب دائم اکا بی کین مسکین
 خدا نوریه ایتسون کوکلن آیدین
 اوقویوب فاتحه اخلاصله خوش

نه آزاده سنی دفن ایدلم دی
 دیدی اول شیخ کامل اول مریده
 بنی بریده دفن ایتکل که زنهار
 که بندن اوله لر رنجیده ناکاه
 بنی دفن ایتسکوز زنهار وارک
 یاترلر برنیجه سرمست وقلاش
 بوانسه یر بنی دفن ایدک آنده
 ولی ایتلرینه قوک باشمی
 که تارجم ایدوب ایدلمر دعایی
 اکرچه کورمزم لابق اوزم بن
 ایدینوب عجز و مسکین ایکی پیشه
 نه کشیده که عجز و مسکت وار
 نه آدم کیم انک مسکینلکی یوق
 جهنمه عذابه دوشه سیدر
 ایدوب فسق و فجوری طرفه سک سن
 عجب بو عجب و کبروکیین ایله سن
 اومرسک رحمت و شفقت خدادن
 نهدر برکشیه مسکینلکک یوق
 الهی روشنی بی کین ایله
 کورنلر ایدلمر مسکین بی کین
 دعاسنه آنک هر کیم دیر آمین
 کوتوروب دست عام و خاصله خوش

(حکایت)

ینه اول برهنک عشقه اویمش | خرد تلکی سنک مکرینی دویمش

حقیقته اولان شیرانه قائم	کورن هندستان فیلینی داتم
طریقت پیشه سنک فرو بری	شریعت کوهنک سرهست ببری [۱]
غزال روحی ایدن حقه محرم	پلنک نفسی ایدن کره دن کم
هوا کرکن هوس گفتارینی [۲] رام	ایدن اوزینه قوروب جهدینی دام
کلیله دمنه [۲] دن ایدیچی نقلی	اویارن اوینخودن خرکوش عقلی
جلال الدین رومی حارس دین	سک نفسی اولدوروب اولوب خدا بین
کیدردی کوزی کبی آهو وانه [۴]	اولوب بازارک ایچنده روانه
کتورمش ایدی بازاره ایدوب قید	مکر برکشی بر تلکی ایدوب صید
ایشیدوب ناکهان اول محرم هو	چکوب اونی چاغروب دیردی دلکو
چیقروب آه وافغاننی چرخه	دیوب دلکو روان ها کیردی چرخه
کانک جولانکهی در عالم حی	کوکل یعنی قنی وقنده در هی
قوز دستنده دایم پادشاهک	کوکل باز [۵] سفیدیدر آلهمک
کوکل طاوس بستان جناندر	کوکل مرغ آبی باغ جهاندر
کوکلدر هدهد هادی سبحان	کوکلدر قری مقری رحان
سن آنی مرغی صانه هر یوانک	کوکل سیرغیدر کوه هوانک
آنی سز صانه کوز تیهوی [۶] ناسوت	کوکلدر بلبل کلزار لاهوت
جالک نوری ایله ایله روشن	آهی روشنیک کوکلنی سن
دویه هم دویدیغندن اندیانک	کوره تا کوردیکندن اولیانک
اولوب عنقای قاب قربت هو	اوله تا کوکلی مرغ حضرت هو

[۱] بئر سباعدن جانور آدیدر هندستانه مخصوصدر ارسلانک عدوسیدر .

[۲] کفتار صرتلان دیدکاری مشهور حیواندر یرتچیلردندر [۳] کلیله دمنه

برکتاب اسمیدر حیوانانک انواعندن بحث ایدر [۴] (نسخه) کیدردی کوزلیوب

خوش آهووانه [۵] باز طوغان دیدکاری شکاری قوشه دینور .

[۶] تیهولیو وزننده چیل قوشه دینور .

حکایت

صفا بخشنده اصحاب اشواق	مکر کیم شیخ شبلی قطب آفاق
انار اتقیا تفّاح عباد	خیار اصفیا لّفّاح [۱] زهاد
سون قارپوز قاون کبی خیاری	خیارک باغی بستانی خیاری
امیر طبله کردان حقیقت	دکاندار شریعت هم طریقت
وفا میخانه سنک باده نوشی	هوا بازارینک حالت فروشی
کیدردی پای کوپان مست ومدهوش	ایدوب سغراق [۲] استغراق خوش نوش
کور آنده نیلدی اول مرد آگاه	یولی اوغرادى بر بازاره ناگاه
ایدوب دیمکده ایدی چکوب آواز	مکر اولدمده بر کیمسه سراغاز
نه وار بر پوله یوقی اقتدارک	اونی بر پوله اولدی کل خیارک
دوشوب کتدی اوزندن اختیاری	ایشیدنده همان لفظ خیاری
دیدى یوزحسرتله دیوب ایواه	کلوب آندن اوزینه ایلوب آه
نه اوله کیم بیلور حالی شرارک	اونی بر پوله اولججه خیارک
که اولمز سومین مؤمن خیاری	خیارکدر بوسوز بدکل خیاری
بولاری سوممکلک بیخ [۳] ردر	بولاری هرکه سومن بی خرددر
محمد یوزی صویننه باغشله	الهی روشنیله لطفک ایشله
خیار امتندن مصطفانک	انک حقی ایچون کیم ایت صفانک

(حکایت)

ارنار سعتری [۴] ریحان عباد	مکر کیم شیخ شبلی شیخ بغداد
جهاندارى فنا بعد البقانک	شهنشاهی بقا بعد الفنانک

[۱] لفّاح خوش قوخلو پراوتدر [۲] سغراق چتّماق وزنده لوله لی برداغه
دینور کرک چینی وکرک بلور وکرک طوپراق اولسون بولغتی ترکیدر دیرلر .
[۳] بیخ کوک واصل معناستدر [۴] سعتر معروف خوشبو نباتدر بر یسی
بستانسی اولوب امانت اشته ایچون تناول اولنور .

ملاحت شهريڻڪ مرد دايري
 ايدن كوكلني مسڪن درد يارك
 تماشا ايدرك خوش خوش خرامان
 چاغرر برڪيسنه خوب دلکش
 ايدراول آراده خيلي زمان جوش
 اوزندن نيشه كتديڪن صورانه
 بن اندن سهتربري ايشتم
 گاهي روشن ايله آكسرك
 مصاحب ايلكل احرارڪ ايله

هوا ميدانڪ هنكامه كيري
 شيوخڪ شيخني قطبي هرديارك
 كيدردي سوق بغداد ايچره حيران
 ايشيدوب سهتر بري ديوب خوش
 اوروب نعره اولوب غاينده بيهوش
 دير آندن ايليوب آنده دورانه
 اوزمدن سزبيلڪ كيم نيشه كتدم
 الهی روشنيدن كيمه برڪ
 آني حشر ايليوب ابرارڪ ايله

(اين حكايت در بحر ديكر واقع شده)

بويله سوزايشه تديڪن يوقدر دخی
 كورمش عمرنده هرگز شهر وڪند
 گلمش يغناغه چوبانلر كبي
 كشت ايدر ياننده يوق برقاره پول
 ياننه بريانچق آصمش خواجه وش
 خرج ايدر يانچغنه الن اوروب
 هرنيكم كوكلی ديلرسه ييرايچر
 اوزاوزه طوروب آنده فكريايدر
 طانيدم نيدوكن اصل وفصلكي
 اولبغه [۲] يي واروب استيوكيدر
 يتشور ياننه قوز قوش اووب
 كيژوب اول دسكين بغه نك قاننه

خوش ايشت اشبوسوزي كل اي اخي
 وارايش برکويلى مسكين دردمند
 طاغده پگمش عمری حيوانلر كبي
 شهره گلش ناكهان اول مردكول [۱]
 كشت ايدر كن كورديكيم برکشي خوش
 خرّم وخذنان وشادان خوش طوروب
 طوبطلو يانچغني جيله سيم وزر
 كوروب آني مرد ايله كورنيدر
 فكريايدر كن ديركه طايدم اصلكي
 بر بغه كورم شدي بريرده مكر
 استرايكن اول بغه يه دوش اولوب
 طوتوبن آصار بغه يي ياننه

احق وساده دل واوغوز معناسته در

[۱] كول كاف فارسيله غول وزننده

[۲] بغه قيلومبغه ديدكلري حيواندر

طرمنور بغه یوقاری جهد ایدر
 اوکر نورسن یانجغم دیو بصار
 خوش کزر ایکن بغه باغدن باغه
 خرقة سنه چکدی باشن بغه
 پس کرک صوفی چکه باش خرقة به
 خرقة که چک کرپی کبی باشکی
 بوغزک کر مه چاغرمه چغز [۲] وش
 دیمه باق کبی صوده قنی صو
 قور بغه کبی دوما لدر ب کوزیکی
 پوصیدن نفسک ییلانی نا کهان
 ماهی دین اول درش ماراواغل
 پس باشک چک خرقة که وار صوفیا
 صوفی ایسک قوباشیکی دینینه
 ذکره مشغول اولینه اوله خوش
 اوله دی کیم کیده سندن سنلکک
 پس قویاندن صکره باشک دزیکه
 آینه ایدک ایکی زانویکی [۳] پس
 صور مشم بر علم ایچنده جادویه
 لیک هر زانو دیرستان دکل
 چون اغاج چچکلنور بپراقنور
 صوک اوجی قورر آنک کبی اغاج
 چاره سی بو قورمدین تبرک
 یعنی اوغرلت اعتقادک شیخه تا

کور بغه مسکینه اول ابله نیدر
 اوزیلور ایی طوتر یننه آصار
 باغوبدی یوغیکن دوشدی باغه
 بویننه ایپ طاقز ایدی اول دغا [۱]
 تادوشه اسلام اودی هر فرقه به
 کور مسون کیمسه کوزیکی قاشکی
 صوده ایکن دیمه اولدردی عطش
 صوده سک صو دیو کر مه سو بسو
 بوغزک کر مه یوچلدوب سوزیکی
 چیقوبن طوتار یودر ویرمز امان
 لایق نور اول صاقن نار اولمغل
 تاسکا طعن ایتیه هر بی نوا
 کر دکسک کیرو قایت ایزینه
 تالیده الله آدی سنده خروش
 محو اوله قالمیه هر کز بنلکک
 جد و جهد ابله قایتمه ایزیکه
 خاوش اول خلقله سولیککی کس
 دیر دیرستان [۴] صوفی زانویه
 هر چچک اولان زمین بستان دکل
 میوه ویرمز یوق یره ازراقنور
 عاقل ایسک کولکه سندن یوری قاچ
 آنی پیوند [۵] ایتیه کسمک کرک
 میوه دار اوله درختک طالب

[۱] دغا کوتو خویلو بدمشرب اولان [۲] چغز قور بغه به دیر لر عریبه ضفدع
 [۳] اویاق ابله بالدریک برلشدیکی بر دیز معناسنه زانور صدکاه کردن دیر لر فکره طالب
 مراقیه ایتکرن کنایه اولور [۴] دیرستان دبستان تالیماکاه اطفال و مکتب و درسخانه
 معناسنه [۵] پیوند فرزند و زننده قوم و قبیله و صوی صوب و تالیف و ترکیب و وصل
 وجع معنایرینه

در حکایت چقال گوید

بیرایدی مار و موری کا ولدی آوی
 یالکز آج او یوز افتان و خیزان
 دوشدی ناله دوش اولوب یا کلدی یول
 اوزینک رنکنه دیکوب کوزینی
 قو عالمرا ایچره صیتی طوادی
 که دوشدی برنفسده طرفه ینکه
 چقاله دیدی ایدوب درلو شاباش
 فَقَالَ مِنْ اَيْنَ جِئْتَ كَيْفَ حَالَكَ
 شغلاک بیزه اوزکه کیمسه بز
 فلان ابن فلان الدین دیمشدر
 باقوب رنکنه یوزینه کوزینه
 پلنک بپر و کرک و شیر نرلر
 خروخر کوش و خرس [۳] و خوک [۴] بدنام
 اذان ایشیدنلر قالدی طاکا
 ابوالعزوان [۷] اولوب جاندن غلامی
 ابو دعقل [۹] دخی اولدی رقبی
 شیشردیلر صالوب اوزکه خیاله
 فلان ابن فلان الدین دیر اولدی
 باشندن باشلیوب لاف و کزافی
 که بندن توبه و تلقین آلاک دیر

مکرکیم وار ایدی بر ابن آوی [۱]
 بیابانده کزرکن دنک و حیران
 کزرکن بر بویقچی کوننه اول
 چیقوب کوپدن باقوب کوردی اوزینی
 اوزینی صاندی کیم برکسه اولدی
 بویانوب کوده سی یوز درلو رنکه
 مکر بر ثعلب [۲] اینانوب اوروب باش
 ندر بورنک و بویک ای شغلاک
 شغال ایدر دیمک شمدن کیروسز
 بزه طاوس علیین دیمشدر
 اینانوب قوس ای انک سوزینه
 بیغلدیلر باشنه جانورلر
 کذار و کرک کفتار و دد و دام
 ابوالمنذر [۵] مؤذن اولدی اکا
 ابوالحارس [۶] انک اولدی امامی
 ابو ایوب [۸] اولوب انک نقیبی
 دیوب طاوس علیین شغاله
 قو طاوس علیین دیر اولدی
 اینانوب باشادی اورماغه لافی
 بنم طاوس علیین کلک دیر

[۱] ابن آوی چقال [۲] ثعلب تلکی
 خنزیر معناسنه در [۵] ابوالمنذر خروس
 [۳] خرس آیو معناسنه در [۴] خوک
 [۶] ابوالحارس [۷] ابوالعزوان هره
 [۸] ابو ایوب جل [۹] ابو دعقل فیل

صالوب باشنی هر یاکه کیدرکن
 بنات الدهر [۲] اکا کورنتدی آخر
 محب دشمن ام الرزائل [۴]
 اول ایران سرخوشی مغرور هسته
 کویه دوشوب دیان کندویه طاوس
 چکوب اون سوزله خوش کوسته آواز
 کیم اوله کیم غریب و خوب و دلکش
 نسینه بونجه دعویلر شغلاک
 پروبال لطیفک دل فریک
 قولاینه صرتمغی تبسم
 جبالیوب چاغروب چیغماغی
 نه در بونجه دعویلر سوزنده
 مریدم در فلان بک بنده شیخم
 دیه سک ایلیوب یوق یره فریاد
 اوزینی اوکوب ایدوب کاف و کوفی
 یلتنه سن بنی بکن دیه سک
 بنم پرورده شمذیکی زمانده
 سنک دردیکه درمان ایده یم بن
 اینامه کیم یالان سویلر او کوشی
 دیمک آرتدی قتی علتکی
 یر اهلن اوزینه حیران ایدن سن
 درش مرأت دلاک ایله بی غش [۵]

کزوب دعوی بی معنی ایدرکن
 بنات الصدر [۱] آنی ایتشدی فاخر
 مکر بر عاشق ام الفضائل [۳]
 صاتاشدی ناکهان اول خود پرسته
 دیدی سن ایسک اول شیاد سالوس
 اکر طاوس ایسک کل ایت سر آغاز
 دخی ایت درلودر او جلوهر خوش
 قنی طاوس ایسک پس پروبالک
 قنی جولان و آواز غریبک
 صازسک وع وع ایتکی تکلم
 صازسک جلوهر یاتوب آغماغی
 چویوق خاصیت طاوس اوز کده
 بودر دعوی دیه سک بنده شیخم
 بندر توبه و تلقین و ارشاد
 ایده سک بواراده لاف و اوفی
 چیقه سک اورته یره بن دیه سک
 دیه سک لاف و لوف ایدوب جهمانده
 یالان سوزلردن اولدک خسته هب سن
 سنی شیشردی خلقک قورو دوشی
 بو کچه بویله کوردم حضرتکی
 یدی قات کوکاری سیران ایدن سن
 ینه کل توبه و تلقین آلوب خوش

[۱] بنات الصدر اندیشه [۲] بنات الدهر حوادث زمان [۳] ام الفضائل علم

[۴] ام الرزائل جهل [۵] نسخه - درش مرأتک آرت ایله بی غش .

<p>صاوب اكرى بولى طوغرى يوله كيت بوسوز بر پوله دكز يورى وار كېچ طريق حقه طوغرى راشد اولان نه يادى قويه خود نه آشنابى زياد ايله ديمه به تاكه سن بن</p>	<p>كه سندن بىلكك كيدنجه جهدايت كه ياز بر چىچكاه يازله من هېچ كونش كېي كر كدر مرشد اولان صالا هر آزه به خوش روشنابى الهى روشنى نك شوقنى سن</p>
---	---

(در بيان آنكه منكر علم تصوف كافرست)

<p>كآنى نوش ايلدى خوش اجد جام ايچك سرخوش اولك ديردى مداى ايچوب بيلز اولك باش و اياغى آيلمىنجه قولاغى بورامز مدام آشفته اولوب حد اورلاق آيلاسنى اولوب سرخوش مداى خرابا تيلر ايچره صالوب اوزك تصوفده نه قاضى نه قضا وار ديمه صورت پرست اولانه معنى آنكله در خدانك خود رضاى اولوب سرخوش ايچوب جام مداى كزر خوش سرخوش اولوب پاى كوپان معايدن صور چون خوش بيان ايت [۲] اولوب باشدن اياغه هپ تعرف محبتدر سوزى ايشى هودت</p>	<p>ينه اى روشنى آل اله بر جام قومدك الدن ديوب جام مداى قومدك الدن قلندر وار اياغ [۱] كه سرخوش اولسه قاضى حد اورامز كر كز كيمه كيم قولاق بورلاق خرايات ايچره ايچوب خوش مداى كه سنده سرخوش اولوب سويله سوزك دى سوزى نه قدر ديرسن يورى وار تصوف اهلنه دى سوزى يعنى ايرشتمز صوفى به قاضى قضاى نيچونكيم اوزينه كمز مداى خرابانك ايچنده مست و حيران تصوف علمك عين عيان ايت پيمير بيكيدر كويا تصوف صفاتى مر جندر ذاتى شفقت</p>
---	---

[۱] اياغ دماغ و زنده اياقلى شراب قدحنه دينور

[۲] نسخه - معايدن كلامك خوش بيان ايت

تبی صابرق ونفسی صیانت
 بجرّد خرّقه سی تاجی تعبّد
 اوزی بکدر و لیلدر چربی
 فنا دگانی مسکین لک فراشی
 وقلبی لاینامیدر منامی
 ندر دیدکاری سوزلرده هم سر
 کلامی کردی وردی مصطفانک
 طریقت فعلیدر حالی حقیقت
 اوزینه کلمک انک ایشیدر
 چالتمبوب قلم انک سوزینه
 تصوف علمک ای سوزده ماهر
 ایدن عاجز علومندن فهومی
 شریعتدن دیمش بر باب بلیکل
 اولور البته کافر ایله اقرار
 ایدن انکار فکر ایتسون اوزینه
 پریشان فکر وآشفته فکار اول
 بولاری اوزکه یه بکرتمکل سن
 بولاره هرکه یتدی حقه یتدی
 قویه قول بولاره شاه دیرلر

توکل روحیدر کوکلی قناعت
 که تقوی زایددر زیتی ترهد
 صفا دلایدر حق مشتمبوسی
 بقا بازاریدر یوقاق قوماشی
 ایت عند ربّی در طعامی
 تصوف اهلی کیمدر سویله بربر
 تصوف سوزی فیضیدر خدانک
 نینک قولیدر یعنی شریعت
 کلام حق هر کیم که ایشیدر
 که کاز سرخوش اولوب هیچ اوزینه
 دی نیچون منکر نه دیدی کافر
 ایوب تصنیف اقسام علومی
 تصوف علمی اول مرد کامل
 که بر قمنه ایدن شرک انکار
 نیجه بر قمنه هر بر سوزینه
 ایکی عالمده اولور ایتورن یول
 هله دیدم سکا اشبو سوزی بن
 خدا بونلره اولیه شفقت ایتدی
 تصوف اهله اهل الله دیرلر

(لطیفه)

لطیفه خوش کور زیرا لطیفه
 چیقوب منبرده وعظ ایتیدی ایشی
 کوتوروب حاصلی اول دکو ریشی
 اگرچه پهلوان عالمده چوخدر

ینه کل دکله جاندن بر لطیفه
 مکر کیم بر قبا صقاللی کشی
 جهانده هیچ اوزندن اوزکه کشی
 چیقاره منبر اوزره حدی یوخدر

بصوبدر آنی بووجهله ریشی
 آیاقلامش کزر بر ریش کویا
 اوزندن طولنه عرضنه ریشی
 کوروب منبرده انی بر قلندر
 اکر بو واعظ اولسیدی فرشته
 اولوردی دیسک ای کان مسائل
 بوسوزدر کرچه صورتده لطیفه

که ریشندن کورنمز اوزی کشی
 ولی برکشی وار ریش ایچره کویا
 کورن البته دیرکه طرفه کشی
 لطیفه ایتمده ماهر قلندر
 دیوب بر خوش کشیه ای انشته
 فرشتهلر آراسنده رسائل [۱]
 ولی معنیده اوکوتدر لطیفه

(در تلوین صاحب ارشاد گوید)

دیش اول کیم فصوصک آیسیدر
 دین بر واقعدر هم فصوصه
 فتوحاتی که دینور اکا مکی
 بولوبدر چوقلر آنکله حقه یول
 آنک بر جلد ایدرلر آلتی بان
 ایدن اوچ وجهله قرآنی تفسیر
 تمام اولنده اول تفسیر تزیل
 که هر بر آیتی اوچ وجهله اول
 دیدی اولکی تأویله جلال اول
 تمام ایدوب جمال ایله جلالی
 دین قرآنده بر تکرار الف یوق
 ولایت بنده ختم اولدی دیدندر
 کلاتن اکا کوره قیاس ایت
 فصوصنده کتورمشدر بوسوزی

که تلوین طونی اکا کیسیدر
 مطابق اولان افعالی نصوصه
 آنک بر واردیدر طوتمه شکی
 که بشیوز الی طقوز باندرا اول
 نه دکلو جلد اولور کور بر کتاب
 اولن تفسیرله هر قلب تف سیر
 آدین قودی کتاب جمع وتفصیل
 ایدوب تأویل خلقه کوستروب یول
 دیدی ایکنجی تأویله جمال اول
 دیدی اوچنجی تأویله کالی
 اولان صدر کده علی تکرینک چوق
 نبات وقتد ایله شکر ییندر
 که تلویندن اوزیکه بر اباس ایت
 کیوب تلوین لباسنی اوز اوزی

که اولماغل منافق اول موافق
 آل آندن اکننه تمکین عباسن
 کرک مرشد اولنده یینه تلوین
 اولوب مشربده بکدش [۱] مصطفابه
 نینک روحیدر بوسوز ایله شاد
 حبیبی محبتیسی رهنمائی
 بحکم کلّ یوم هو فی شان
 مدامی شهد و شکر یدوکنندن
 صاقن سن صانع کیم تمکین کرکردر
 الهمی زدنی علماً دیمه دی هیچ
 دیدیکی رب دیمدیکی الهمی
 که تلوینده استدیکیدر تمکن
 دیدیکیدر دخی ای یار جانی
 که دور اولمایم اولم سبکا اقرب
 مقام اوله دایم تا که تلوین
 وار اکا کوره سن دخی برایش ایت
 انی خفاش اولان اولز مشاهد
 کتورر چوق قامشعلق کوزینه
 اولان طاوس حضرت نفس بومی
 علیسی علم ایچنده مصطفانک
 سوادالوجه آنک رینه آلان
 کوکلرده قامو محبوب و مرغوب
 اولوب معلومی مجموع مسالک

بودر شیخک سوزی ای یار صادق
 اوزکدن اوک چیقار تلوین لباسن
 کیدوب تلوین کلندن صکره تمکین
 که تا ارشاد ایده ییله خدایه
 که تلوین اولینجه اولز ارشاد
 نیچون کاول جله عالم پیشواسی
 دیر ایدی ربّ زدنی علماً ای جان
 رسولک ربّ زدنی دیدوکنندن
 مدامی مرشده تلوین کرکردر
 نشه کیم ربّ زدنی ده اولوب بیچ
 او عالم خلقنک پشت و پناهی
 اولوب ثابت قدم تلوینده دون کون
 مناجات ایدوب اول بحر معانی
 تمکن ویر بکا تلوینده یارب
 دیمکدر ویر بکا تلوینده تمکین
 کل ای تلوینه دنکرینه ایشیت
 کتوردم ینه برکون کبی شاهد
 بقامن شب پره شمسک یوزینه
 مکر ملا علاءالدین رومی
 مبارک سوکلو قولی خدانک
 بیاض الوجه یعنی علمی صالان
 مشایخ آره سنده شیخ مجذوب
 طریقتده اولان مجذوب سالک

مرید سید سادات عالم
 قرنداشی اولوسی روشنیک
 نمودن روشنیک سوکوسی
 یاقان دلدن حجابی یوزی نوری
 فنا طاین پکن کلی اوزندن
 اوپوله صایمان التونی سیمی
 یتشدیروب ایچوب عشقیله باده
 صفالر دیره دن آه ایلینده
 صالانده قولونی برکزده یوز یوز
 کیدن وجده خلیق صحبتنده
 لطائف کانی دریای حقایق
 دین دردیله هر دم نیدهیم دوست
 او طور رکن آیاق اوستنه طور سه
 وارردی وجده کر اوله قره طاش
 طوتانده شوقله صحبت مدامی
 دیرایدی کرم اولوب خوش عاشقانه
 بنی یارب تلویندن آیره
 بز آندن نیجه کز بونی ایشدک
 سز آنی صانمکوز ای اهل نمکین
 اوتلوینی دیله مز مرشد اولان
 اوتلوینی دیلرمی سالک اولان
 مدام اولان دلنده مست اولنده
 سوادالوجه فی الدارین یکدم
 انانیت دونن یعنی که صالدم

مراد ومرشد اولاد آدم
 کوچو جکدن مرتبسی غینک
 شریعتده طریقتده اولوسی
 قراواشی اولان اوچقده کی حوری
 صفایه واریلان دائم سوزندن
 صفا دریاسنک درّ یتیمی
 مریدی بر دم ایچنده مراده
 یورکر اوینادان واه ایلینده
 دوکن خلقی یوزی اوستنه دوبدوز
 صفاسز کسه اولمان قاتنده
 دقایقده اولان غایتده فائق
 کورن هر شیء مغز کور میان پوست
 طوروب خوش وجهله بر نعره اورسه
 کورن بی اختیار ایدردی شاباش
 ایچوب عشقیله سغراقی مدامی
 کوزل سوزلر دیر ایکن صادقانه
 قاپو کدن قولو غندن بر دم ایرمه
 واروب اکا کوره بزده ایش ایتدک
 اوله مقصود اکا اولکی تلوین
 حقک یولنه دون کون راشد اولان
 مودت ملکیتینه مالک اولان
 خجی خجری ایله عشقک دوننده
 خج فقر فندان خج ایچدم
 انک یرینه یوقلای دونن آدم

کیوب عشقیله تلونیک اباسن
 ولی بن دیدیکمه طومه دق سن
 اشارتدر همان بر صاغه صوله
 انا الداعی ایچوب جامی مدامی
 انا نفلن اوزندن ایلدیکی
 سوزم طوت چوق وارر صاغه صوله یول
 بوایش کیم سن ایدرسک ایتسه ک یلک
 دانشمه اوزکجه اوزیکه دانش
 بوخشم وکبر وکینک حمله صایمه
 اکا آدم دیمه دیک خرس وکفتار
 دیلر قاضی وقت ایکی کواهی
 بری فکر تمام ای محضی فا کر
 قبول ایدرمی قاضی یعنی آنی
 یلان چیقوب سنک اورمایه راهک
 دخی سویله مالا یعنی بی سن
 که تا اولیه سن آلوده علم
 سوزم اهماله صالحه ههل اولمه
 ندندر عالمه چیقمدادی بویک
 صانورهیسک مکر کیم مشک پشکی
 کورنمز آره یرده هیچ حالک
 یلک اول واقف اولمز هیچ حاله
 چویوق حالی ولی چوق قیل وقالی
 چو بیز اول کلامنک مان
 یکی چبکنه مدن بوتوق اولمز

صالوب تلون و تمکینک پلاسین
 دون وکون خلقی حقه اونده رم بن
 دکل بن دیدیکم بنلکدن اوله
 نینک دیدیکی کبی مدامی
 حکایت وجهی ایله در دیدیکی
 سن اوزک کیتدی کک یوله دیمه یول
 بویول کیم سن کیدرسک کیتسه ک یلک
 اوزندن ایتمه ایش اوزکجه دانش
 اوزکک جهلنی وار علمه صایمه
 ایدر بیلدی کندن هر که کفتار
 ایدنلر دعوی عشق آلمی
 بری ذکر مدام ای مرد ذا کر
 موافق اولسه کر لفظ وهنی
 صاقن قاضی حضورنده کواهلک
 کل ایتمه دعوی بی معنی بی سن
 یتر اول یوری وار بالوده علم
 اولوب مست عمل مستعمل اولمه
 سنی قورتدی قوری کفت وکویک
 نهان اولمز دیمشله بوی مشکلی
 جهانی طوتدی اما قیل و قالک
 نه کشی کیم دوشر اول قیل وقاله
 نه بیلسون قال اهلی اهل حالی
 خرد اهلی نه بیلسون عشق حالن
 بر الده ایکی قارپوز طوتوق اولمز

ياپشسك قاله البته قاچر حال صغغمز حاصلی بو حاله قال

(من کلام روشنی در بیان هو کوید)

ای شراب هو دن ایچوب جوش ایدن
 سویلیوب غیب هویت سوزینی
 نی دیلندن سویاین درلو کلام
 بخود اولوب بواکی بیتی دین
 صائمکز سزینی کیم کو کو دیرم
 چون یقین اول بزه من حبل الوری
 دیسه بر کسه سکا ای بختیار
 هوده دخی وار اشارت ای اخی
 هوده غیبت دخی وار حاضر در اول
 اول سؤاله ای طبیب خوش خطاب
 مست لردز بونلره یوقدر قلم
 قرب و بعدک سوزی یوق بونلره هیچ
 دیمه فارغدر عبارتدن بولار
 دویمق اولز بونلرک سوزلرینی
 عشق سوزیدر بولارک سوزلری
 بیلک اولز نیدوکن یا هولرک
 بونلرک هو هوینی حیرت هویدر
 هو دیدکلرین اشارت صائمکز
 استمه و ارسن بونلردن نحو و صرف
 فاعل و مفعول اسم فعل و حرف
 صورت مغل لفظ و عبارت بونلره

اوزینی لایعقل و مدهوش ایدن
 بحر هوده غرق ایدن کندوزینی
 نی کبی ایچوب نفسدن می مدام
 مست و بخود لر لباسنی کین
 بلکه یا هو دیمزم هو هو دیرم
 لم نقل یا یا نداءً للبعید
 تکیم یا هو دیمکده بعد وار
 پس یوری وار دیمه آرق هودخی
 هر اراده حاضر و ناظر در اول
 بویله دیمش لر ایشت شافی جواب
 هر نه کیم سویلسه لر ای خوش قدم
 بونلرک سوزینه سن وار اولمه پیچ
 غایب و حاضر اشارتدن بولار
 بیلک اولز تکیم اوزلرینی
 عشق کورمکدر بخن دم کوزلری
 هولرین هی هی لرین ها هولرین
 صائمه ایلار کبی حیرت هویدر
 هولرین لفظ و عبارت صائمکز
 فاعل و مفعول اسم فعل و حرف
 بونلرک سوزنده صغغمز نحو و صرف
 غیبت و حاضر اشارت بونلره

بونله ای جان دیمشله شاهلر
 مستلر دیوانلر آشفتهلر
 بکریلر عیاشلر جاشلر
 وآله و حیران زنده پوشلر
 عاقل و دیوانه لر هشیازلر
 مرشد و مأمورلر مردودلر
 نفس کوش پهلوائلر شیرلر
 اهل دلار جانلری بی باکلر
 خوبلر محبـوبلر مرغوبلر
 یارله هر دمه باده نوشلر
 صانه قرب و بعد چون شورشلری
 هو دیسه بونلر ملکلر دتره شور
 بونلرک حانی عاشقلر بیلور
 بونلرک سوزنده عقلک دخلی یوق
 یوق نصیبی راه حقدن وآلمک
 حقی یعنی کیم کوره من عقل هیچ
 هیچ اولز حقی بیلک عقل ایله
 استمکلک کورمک ایله بر دکل
 نمنه بیلز عقل بر نقالدر
 یتشن اکا ویرر یکمز درم
 دل کوکنده عشق بر بدر آی در
 عین عشقک هر کیمه کیم کوز قفر
 عاشق ایدی اولدن جان و جهمان

شیخلر هر نسنه دن آکاهلر
 موله وشـوریده حال آفتهلر
 رندلر او باشلر قلاشلر
 مست ولا یعقل لر ومدهوشلر
 خرده دانلر خیره [۱] و بیدارلر
 مقبل و مقبول لر مسعودلر
 محتمشلر محترملر میرلر
 دامن افشانلر جهاندن پاکلر
 عاشق صادق صادق و مجذوبلر
 که سخن کولر کهی خاموشلر
 بیلک اولز کیم نیچوندر ایشلری
 اوینایوب لرر فلکلر دتره شور
 بر همان صدقیله صادقلر بیلور
 خرقه نقل نقلک دخلی یوق
 بر همان آدین بیلور ماه و مهک
 عقل نیچون نقله در هر دمه پیچ
 عمری یکمشدر نیچونکیم نقل ایله
 کورمک استمکله هم سر دکل
 کور مادر زاد و بر بقالدر
 کلخنی مسکین صنور باغ ارم
 هرکه اول عاشق دکل بد رای در
 عاشق ایدوب وارنغن کئی یقر
 غزه غماز تین عشقه جان

[۱] خیره تیره و زنده سینه و مهوت و حیران معناسه در

کیمدر بونلری کل بر کور دخی
 آبق اولیوب اولان مست مدام
 هر دم اوزین مست ومدهوش ایاین
 مقتدای اوآین و آخرین
 سوهك آنی دینله ایمان اولان
 سوزی اوزی کبی اولان جان جان
 آفتاب هاشمی ماه قریش
 ایچوبن اقداح اسمادن مدام
 حق تعالی نك حبیبی مصطفی
 دیرایدی ایدوب مدامی اختصاص
 ایچه نك کتمز دماغندن دادی
 اول دکدرکه ایچه آنی زیدوعر
 ایچوبن بهوش اوله مست مدام
 هوکلایمن هر نفس کوش ایلیه
 کترین جامی فلکدر بونلرک
 دملرین همدملرین مونسلمرین
 وجد و حالت منبعی کان صفا
 ساقی باقلمرین عشرتلمرین
 وجدایدرلر مست اولوب بی قیل و قال
 انی ایچ صوفی حلال اولسون حلال
 اندن آنجق بر ایچن آکاه در
 حق پیلور حالن اولارک ای عمو
 ایشلری در عیش وعشرت بی تعب

مدح ایدن جان و کواکدن ای اخی
 اول شرابندن حقه مست مدام
 خیر هو بی هر نفس نوش ایاین
 پیشوای انبیا و مرسلین
 سوزی دائم حجت وبرهان اولان
 صادق القول امین دو جهان
 آسمان قدر وشه سیاره جیش
 اولیاء الهی مدح ایدن مدام
 معدن مهر و وفا کان صفا
 انّ الله شراباً الخواص
 آنک اهل الله شرابیدر آدی
 کرچه آدیدر انک ای یار خیر
 مدمن خیر اولانه اولدر مدام
 جام هودن خیر هو نوش ایلیه
 جرعه نوشیدر ملکدر بونلرک
 کیم ایده وصف انلرک مجلسلمرین
 انلری وصف ایتدی چونکیم مصطفی
 می لرین ساغر لرین صحبتلمرین
 می کیم انی نوش ایدوب ارباب حال
 میکنده اول خیره در بیت الوصال
 اول میک جامی جمال الله در
 کیم ایچنلر اسرار اول میدن قمو
 اولسه لر سرخوش ایدرلر خوش طرب

اندر اول میدان طبر لر طیب عیش [۱]
اندن ایچوب یتشنلر حضرته
انلره پس حاصل اولور اتصال
حاصل اولور انلره اندن فنا
بکار اولور لر ولیکن مستمر
آدری بکار بکیدر مستدام
انلرک عیثی مداحی عیش اولور
طاوبن یکسان حیات طیبه [۳]
عشق یاری قیلوب ای جان انلره
اوزلری سرجه اولوب زین عشق
دملری هو هو دیک کو کو دکل
عشق ایلنور عاشقی بو منزله
طالبا ترک ایتسک کر وارینی
بر نفس ترک ایتنه عشق عاشق اول
روشنی طاپدی یانوب عشق اودینی
نار عشقک اودونی عشاقدر
عشق ناری یاقانی یاقمز جحیم
عشق اودی صورتمه کرچه نارد
نور چشم روشنیدر نار عشق
روشنی یه ای کریم کار ساز
سوزناک ایت انلرک کبی سوزین

ایریشور انلره بعدالعیش طیش [۲]
اولا شور لر بر توکنز نعمته
ایریشوب انلره اندن انفصال
اول فنادن حاصل اولور خوش بقا
اولوبن عنند ملیک مقتدر
عیش ایدر لر نوش ایدوب جام مدام
هرنه کیم نوش ایدلر بی نیش اولور
ایردیلر ای جان حیات طیبه [۴]
خوش لقا کوستردی جانان انلره
اوله لر ای جان سراسر عین عشق
هولری سن دیدیکک هو هو دکل
پس یوری عشق ایله عاشقلق دیله
عشق قنده کوسترر دیدارینی
یوری معشوقک یولنده صادق اول
روشنیدر نار عشقک اودونی
نیجه لر عشق اودینه مشتاقدر
عشق اودیدر عاشقه ناز و نغم
نوردر معنیده هم کلنارد
دیده سندن کتسون انوار عشق
ویر اولارک کبی بر خوش سوزوساز
انلرک کبی ایدوب خوش خواوزین

[۱] عیش دیرلک و دیرلک و طعام بمک و دیرلک سورمک معناسنه در [۲] طیش عقل کتمک و اوق نشاندن ایلر و کچمک و جوشه کلوب طوباق و صیچرامق معناسنه در
[۳] طیبه حلال و صافی و سبجی و زمزم قیوسی و حال خوشلانی و شوق و ذوق معناسنه در
[۴] طیب خوش نسنه و حلال و پاک نسنه معناسنه در •

ایدوب انلر بوی کبی بوینی
کک ایستهیه اکا خواب کران
اولدم اول اول کیسه نک سن کیسه سی
روشنی وار طنه دخی سوزی کس

انلرک هوینی کبی ایت هوینی
انده اولدم که قاله بر موهمان
یارب انی قومه اولدم بی کسی
چونکه اول اوله سکا اولدمده کس

(در صفت هو کوید)

خوش دم مشکین عنبر سا ایدر
هوینی بیلکه کر کدر جان و دل
کل قرین اولسه کله ای زنده دل
مست ایدر اول بوی کل مانند مل [۱]
بی خود و مدهوش اولوب مست مدام
دیدنی هذا لیس وجه کاذبوا
بکزه یوب بیله اولنلر ببله
بوی کلدن اکا ایچردی ملی
دردمند ایدی طبیی طانیدی
بر قدم حقدن یکا اول آتمدی
بولدی شادی و کیتدی غمی

هو دهانی غالیه آسا ایدر
نیدوکن هونک نه یلسون اهل کل
اسم هو کل در تنک کویا که کل
هر دم اول کل دن کلور خوش بوی کل
ایچن او مل دن اولوب مست مدام
مصطفادن طایدی چون بو بکر بو
احد مختار دونمشدر کله
اکا چون طاپردی حق بوی کلی
ایچوب اول ملدن حییبی طانیدی
هر که بر جرعه او ملدن طامدی
اولدی اول مصطفانک همدمی

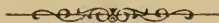
خاتمه

عنایات الهی قیلدی یاری
ختم مسک اولوب مشکین خطابی
مشایخ سوزلرندن خوش معین
قولاغنه آص آنی پادشه وار

رفیق اولدی بکا توفیق باری
ایرشدی ختمه (آثار عشق) کتابی
نصایحدن آنی قیلدم مزین
آنک هر پندیدر بر در شهوار

که تا فتح ایده سگ ملک وجودی پله سگ کیه در اشیا سجودی
ندینک هجرتندن یکمیش ازمان سکز یوز سکسان طقوزیل ای جان
بونی کیم اوقوسه بودر امیدم مرادسهه اکر یاخود مریدم
نکا اخلاصه ایده دعایی یازانه دیکلینه هم شایبی

اله العالمینک رحمتی بول
کم اولماز عالی غرق ایلسه اول

مناجات

مالک الملک چو سن سک بی وزیر
 مثلاً فی الدھر عدیم عدیم
 عالم و علام و عزیز و علیم
 منشی و محیی و ممت و معید
 خالق و خلاق و رقیب و قریب
 ظاہر و باطن متکلم عطف
 و اہب و وہاب و معز و شریف
 مقسط و ہادی و غفور و رشید
 وارث و سلطان و معین و صبور
 جابر و جبار و قدیر و جلیل
 قابض و باسط و متکبر و ملیک
 حی توانای و باقی و ازل
 نور سریع و اکبر کافی جواد
 وافی و فی منجی و محسن نقی
 موجد ذوالجود و حید و دلیل
 ماحی الاقباح مزبل الذنوب
 عالم لا یجھل و نعم الدلیل
 قائم و منان و شفیع و حکیم
 سلطنتک مستقر و مستقر
 دافع ذوالعرش سریع الحساب
 شافع ذوالجر و محیط و مقیم
 انت جیل و محب الجمال
 مرشد و مہدی و غیاث و شفیع
 غالب ذوالبطش و منبع و معاذ

حمد سکا یراشور ای بی نظیر
 قادر و قیوم و قویسک قدیم
 غافر و غفار و غفور و رحیم
 مبدی و محصی و حید و مجید
 رازق و رزاق و مغیث و حسیب
 اول و آخر متعالی رؤف
 قاهر و قہار و ولی و لطیف
 مؤمن و قدوس و سلام و شہید
 باعث و سبحان و مبین و شکور
 فاعل مختار و ودود و جیل
 حافظ و رافع و حکم و بی شریک
 باری و عدل و ابدی لم یزل
 شافی شفی والی و مولی العباد
 زاکی زکی طاهر و طہر اتی
 موسع ذوالمن مرید و وکیل
 مونس الارواح انیس القلوب
 مطعم لا یطمع مقوی الذلیل
 دائم و حنان و بدیع و حلیم
 ضار و نافع و صمد و مقتدر
 مانع ذوالطول شدید العقاب
 صانع و دیان و مغیث و کریم
 نحن عیبک یا ذوالجلال
 اجود و سبوح و مقدس رفیق
 مخترع و مبدع و ملجاء و ملاذ

یا سوؤلی انت منال الغنی
 دیدی هو الله احد ای غنی
 ایزد ویزدان وشه بی نیاز
 حکم سنک رشد وهدایت سنک
 دافع الآفات مزیل البلا
 واهب نفس و نفس و قلب و جان
 ایلوبن خوب صوابی شعار
 سوزکه سنوک اولیه اول سوز دکل
 فضلاک ایله خوش متحمل بدن
 جد ایده سکا او اوبن شا کرک
 دل دیلومی ایتسه فکریک سنوک
 دل که سوک جای دکل دل دکل
 تن که مطیعک دکل او کر کرک
 سن انی قویمه اولمغه بد ایله نیک
 عز و جلال و جبروتک حتی
 قربتک حتی ایا مستعان
 حسن و جلالک حتی چون یا جیل
 مجد و شاکک حتی چون یا مجید
 رحمتک کثرتیچون یا رحیم
 روشنی یه لطفله کوستر جلال
 اشیکینه یوزونی سـورمک دیلر
 آدمه او کر تدوکلک اسمما حتی
 انلرک اول خوش یکن ایام ایچون
 نوح نجینک ابو خوبی حتی
 عصمتی معصوم یحیا ایچون

یا املی انت منیل المنی
 دلیوبن حضرتکی روشنی
 دادکر وداور ودانای راز
 صنع سنک عون و عنایت سنک
 سامع الاصوات مجیب الدعا
 خالق ملک و ملک و انس و جان
 ایله بزه ثوب ثوابی دنار
 کوزکه یوزک کورمیه اول کوز دکل
 بار خدا یازره قبل روزی سن
 ویرینه بر دل که اوله ذا کرک
 دیل دیلومی ایتسه ذکرک سنوک
 دیل که سنی اوکیه اول دیل دکل
 کوش که ایشتمز سوزیکری کر کرک
 کوکله مالک دکولم یا ملیک
 بار خدا یا عظمتک حتی
 قدرتک حتی ایا ذوالامان
 عز و جلالک حتی چون یا جلیل
 جد و شاکک حتی چون یا جید
 نعمتک و سعتیچون یا کریم
 بیک بر آذک حتی چون ای ذوالجلال
 وجهوکی هر وجهله کورمک دیلر
 پادشها آدم و حوا حتی
 وحی نبیچون ولی الهام ایچون
 شیت ندینک یوزی صوبی حتی
 صدق و صفای زکریا ایچون

حرمت موسی بنی عمران ایچون
 غصه شمعون و یهودا ایچون
 حق عبودیت هر متقی
 نور خدایله طواو قبر ایچون
 بلدوکی حضرتک لدنی علم ایچون
 ایتدوکی تعویذ هم اخلاص ایچون
 انک او اصحاب چون احباب ایچون
 سذبل کل پوش سمن ساینچون
 تکرینک آنلاره اولان فضل ایچون
 لطفله اول یازدیغی قرآن ایچون
 انک او صدرنده کی اسرار ایچون
 ایتچون آلچون اولادیچون
 جمع مهاجر دخی انصار ایچون
 درده هر دیده کریان ایچون
 سوز و کدازی حق عاشق لارک
 سینده یانان دل بریان ایچون
 مهر و وفا سی حق موفیلرک
 جوشش وهی های مناجات ایچون
 غربت درد غربا حقیقچون
 مرد مرید نجبا حق ایچون
 غوث زمان صلحا حقیقچون
 سوبشمان حالت ایچون ذوقله
 بوینن اکوب اغلیان اوغلانچون
 اول دیله نن انده کی حاجات ایچون
 روشنی یه ویر دیلکن باغنی
 انده ایریش اول اکا فریادرس

عزت داود و سلیمان ایچون
 زاری یعقوب و ذلیخا ایچون
 صلح صلاحیت صالح حق
 زحمته ایوبک ابو صبر ایچون
 یوشع و هارونده اوان حلم ایچون
 هود نبی امتنک خاص ایچون
 معجزه احمد مختار ایچون
 طره طرار مطرا ایچون
 شبیت بو بکر و عمر حد ایچون
 شرم و حیا چشمه سی عثمان ایچون
 شیر خدا حیدر کرار ایچون
 اندن انک سو کیلی خوش آدیچون
 حزه ایچون جعفر طیار ایچون
 سوزیله هر سینه بریان ایچون
 ناز و نیازی حق عاشق لارک
 عشق اودیله سینه سی سوزان ایچون
 وجد و صفاسی حق صوفیلرک
 شورش و غوغای خرابات ایچون
 فاقه و فقر فقرا حقیقچون
 شیخ و شیوخ نقبا حقیقچون
 قطب جهان بدلا حقیقچون
 سومه سوله حقیقچون شوقله
 یانه یانه سوزشله نانچون
 بوقسمیات و مناجات ایچون
 روشنی استرینه سندن سنی
 انده که قاله یالکوز بر نفس

— منتخبات غزلیات روشنی —

برك كلدن كر اوله نازك سنك پيراهك
اوله سك ترلكده [۱] جانا اولور آزرده تك

ياقدمي چاك ايليوب ديوانه اوله سم كلور
بوزين آياغنه سورديكك كورلدن دامنك
خوش ياپش جان ايله اى مسكين كوكل مسكينك ايت
چون نكارك زلف مشكيني اولوبدر مسكينك

بنده نك شاهها ديبنده هر نفسده سوزي بو
دوستك اولسون هميشه شاد وغمكين دشك
خوش چكلمش ايكي مددر ايكي صادك اوستنه
قاشر كله كوزلك حسنك كتابنده سنك

اي حبيم چون رقيبك بنده كي بيلز سنك
پس ندن آدينى زيرك قوديلر اول كوده نك
يارله روشن ضميرك يارسز چون تيره در
اولسون اي روشنى تيره ضمير روشنك
(ديكر)

قوانم چكلر مكر كيم شاهم آكار بنده سن
دورمدن سكرر كوزم بكنزر اوخور افكننده سن
يوره كم اوبز كورك بر كسه مي كوندردى يار
اوخش يوب صوردر مغه بنجلين شره ننده سن
اويتاشر كرده م كورك كيم پادشاهم قولنه

كيدر راكسون [۲] شادى چيقروب غم ژنده سن [۳]

[۲] اكسون افسون وزنده فاخر و ذى قيمت سياه جامه در اكار و عظما تفاخر
ضنده كيرلر [۳] ژنده خنده وزنده خرقة و مرقعه يه دينور كه پاره پاره اوله .
[۱] ترجماً اول كسنه يه دينور كه سهل نسنه دن منفعل و جزئى وضع دن آلتوب متأثر
اوله اصطلاجه زده ترمهاج تعبيري بوندن مأخوذ در

دوست غالب اولیسردر تیز کونده دشمنه
دون کیچه کوردم که اولدردی سکی درنده سن

تکرینک بر سوکلی بر خوش قولی مدح ایش
شاعرك پاکیزه کوسین بکارک بخشنده سین
شاقه معشوق بر کوسترسه یاننده آنک
آغلریکن کوکدن آشورسه عجمی خنده سن

روشنینک کوکلنک کوکی طپردی روشنی
اول کونش بر کره کوسترسه رخ رخشنده سن

(دیگر)

هر کسی بر کسه یی ایدندی عالمده کسی
کسنم سنسین بنم ای کسه سزله کسه سی

سن یتیش بن بی کسه ای ایریش هر بی کسه
اول زمانکیم کوزه دم صاغ وصولی پنش وپسی

هر کیمک کیم استکی سن اوله سین ای بی نظیر
هر نه یه اولسه اولور اول کیمسه نك دست رسی

استدیکم سندن اولدر دائما اوله بنم

کیم حبیبک یوزی کوزه رقیبک اکسه سی

کوندروب یارب قورتار فضلنک سیرغنی
باز روحی آلدی چکالنه نفسک کرکی

خاروخسدر دله دنیای دینک سوکسی

عشقکک اودیه یاندر دله کی خار وخی

روشنینک حضرتکه تحفه سی یوقلقدردر

یوقلقدردر بوقلقدن اوزکه هیچ دخی نسنه سی

(دیگر)

هردمده آدین سو دیکنک یاد کرکدر

یار ایله بیاش اوزکه ایله یاد کرکدر

قیغولی کرکز دوکلن عشق یولنده

دوکلدیکنه عاشق اولان شاد کرکدر

بر سنجلین خسرو شیرین دهن ایچون

بر بنجلین سوخته فرهاد کرکدر

محبوب اولان بی مزه و تلخ کرکز

اوزنده انک سوزی کبی داد کرکدر

عشق اویدر کوکلم اوی جور ایله بیتمه

اول مهرو وفا ایله خوش آباد کرکدر

اول یار دیمش کویم ایتی روشنی ایچون

بیچاره به بن بونجلین آد کرکدر

(دیگر)

هرکه کورر خالق هر لحظه ده مخلوقدن

عشق هرکز آبرو کورمن عاشق و معشوقدن

عشق یولنده کرکدر عاشق اولان کشی به

بر عصای آهنین و بر دمور چاروقدن

خارجیم سومسه دامادینی پیغمبرک

رافضیم فرق ایدر سهم حیدری فاروقدن

ای بکوم بن ده سنوک بر بوینی بغلو بنده کم

طوتارم هر نه بیورسهک چیتمزم بیوروقدن

سوق عشقه کبر مشم کشت ایدر م خوش شوقله

چیتمزم کیسه سوزیله بن دخی اول سووقدن

نفس در بر حقه باز آنوك بدن صندوقيدر
كوستر باز بچه لر هر لحظه اول صندوقدن

بولامازسك ظلمندن روشنى نفسوك خلاص
هر نفسده آهوكى آشورمهسهك عيوقدن

(ديكر)

سن شهه هر كيمكه جاندن بنده در آزاددر
بن سكا قولم ازلدن كوكلوم آ كا شاددر

كفتنه آتش كان و عطفنه صالمش كند
چشم تير انداز خونريزك عجب صياددر

فتنه ده شاكر اينده شدر جهان فنانلرك
چشم فتمانوك كه فن فتنه ده استاددر

ترك خواب آلود مستك جنك همچون خوانخواردر
غزه خنجر كشك مردم كش جلا دردر

سن اياسرو چان ايندوپكه كل كشت چن
دير كورن بوسرو نازك قده ممتازدر

سنبل مشكينوكل صارمشدوغى بوقدوكا
سنبلوك صان صارمشوقدر قامتوك شمشاددر

صبح رويك شام دويك يادينه هر صبح وشام
روشدينوك ورد كردى ناله و فرياددر

(ديكر)

اى رسالت بوستا بنده خرامان سروقد
وى نبوت روضه سنده ياسمن بولاله خد

آدى احمد بى عدددر يانجى الله ولى
سن بر احمدسك كه سندن كورينور نوراحد

صَادَ عَيْنُوكَ مِمْ اغزُوكَ دَالْ زلفُوكَ كُورَهْ لِي
يَا بِي كَتَمَزْ دِيلِدَن بَر نَفْسِ ذِكْرِ صَمَدِ

جِمْ بِي جَانِ كَبِيدِر جَانَا جِهَانِ سَنَسُوزِ قُو

جَانَلِرُوكِ سَنِ جَانِي سَكِ جَانَا سَكَا جَانَدِر جِسَدِ

قُونَمَدِي آيِنَهْ بِي رَنكُوكِ كَرْدِ وَغَبَارِ

سَيِنَهْ بِي كِينَهْ كَلَايُونِ حَقْدِ وَحَسَدِ

انْبِيَانِكِ هَر بَرِيْنِكِ وَارِ نِهَائِتِ عَلَيْهِ

حَقِّ سَكَا وَيِرْدُوكِي عِلْمِ وَحَكْمَتِهِ يُونِ حَدِّ وَعَدِّ

رُوشَنِي بِبِچارَهْ ظَلَمَدِهْ فَالُورْدِي يَا بِي

آ كَه مِمْ اغزُوكَا هِ اِيكِي دَالَكِ اُولَماسَهْ مَدَدِ

رباعیات حضرت روشنی

قدس سره السنی

کیم اولاکیم دیمیه سکا کوزل	یانبی سنسین چو سرتاپا کوزل
ای کوزل رعنا کوزل زیبا کوزل	سنسین ایکی دنیاده حقا کوزل
همدم اخیاردر آدک سنک	احد مختاردر آدک سنک
رهبر اراردر آدک سنک	مرشد احراردر آدک سنک
طوغسه طکمی نور یزدان باشکه	چونکه قوندی تاجر جان باشکه
انس و جان آند ایچر ای جان باشکه	چون قنمدر جمله قرآن باشکه
صوفی صافی کبی خوش پاک و صاف	اول مصفار و کیم اولدر بی خلاف
حالی دیر هر کانی ایدر طواف	کشف صوری حاصل اولمشدر اکا
دسته دسته خوب چین چین کا کلک	کاشن رویکده کلچین کا کلک
بوی بخش نافه چین کا کلک	رشک مشک چین ماچین کا کلک
زهره وآله شمس حیران آنکه	مشتیردر در رخشان آنکه
بنده در هر نجم رخشان آنکه	نیجه بکزر ماه تابان آنکه
مشتیردر قوس و میزان قاشکه	دیر کورنلر ظل یزدان قاشکه
ای کان ابرو فدا جان قاشکه	دل درر پیوسته قربان قاشکه
قصد ایدر شیرانه جان کوزلرک	کوزلیوب خوش آهوانه کوزلرک
جانمی قیلدی نشانه کوزلرک	تیرینی قویوب کانه کوزلرک
دیردی بر آرایه لشکر کرپک	خوش اولوب خلقه برابر کرپک
کوسه ترکه تیغ حیدر کرپک	که چکر خشمیله خنجر کرپک
روشن ایدوب مهر خوب افزا یوزک	کلشن ایتدی عالمی زیبا یوزک
نه کلسه تاندر بهشت آسا یوزک	خوش کونشدر خوب خوش آرایوزک
جنتک مهر کیهی در خطک	ای کونش ظل آلمی در خطک
حسن ایلی نک پادشاهیدر خطک	هنداقلیمی سیاهیدر خطک

عبر آسا غایبه بو بنلرك
یرلو یرنده نه نیکو بنلرك
کان قند وشکرستان آغزیکه
نکته پیدا و پنهان آغزیکه
هرداکدن قوت جان پرور سوزک
طوطی روحه ویرر شکر سوزک
خوب طوطی سخنورد ر دیک
سرخ زیبا بر کل تر در دیک
نظم اولمش خوش در در دیشلرك
ورد ایچنده ژاله در دیشلرك
کور نه منزلدر زنجندانک سنک
حلی مشکدر زنجندانک سنک
اولدی خوش سیب مسبق غبغبک
سیب سیمندر خوش الحق غبغبک
بر عجب درج کهر کوشک سنک
ایشیدیر حقدن خبر کوشک سنک
شمع کافور مصفا بونیکه
خوش سرافراز ودل آرا بونیکه
واصفیدر حی یزدان عطفکاک
چاکریدر عرش رحمان عطفکاک
نسبت ایتمز مهر وماهی مهرکه
که نشان پادشاهی مهرکه
معدن انواردر سینهک سنک
مسکن احراردر سینهک سنک

خوبدر رویکده هندو بنلرك
دانه لدر کشته هر سو بنلرك
دیدم ای جان جهان جان آغزیکه
بسته شیرین و خندان آغزیکه
جان بغشلهر جانه ای جان هر سوزک
جان ایله کوهر ایدر از بر سوزک
بر عجب مرجان احردر دیک
دلربا و روح پروردر دیک
حقده عقد کهردر دیشلرك
بلکه دردن خوبتردر دیشلرك
چاه بابلدر زنجندانک سنک
مسکن دلدر زنجندانک سنک
خوبدر آب معلق غبغبک
ویردی دستنبوبه رونق غبغبک
خوش صدفدر پر در کوشک سنک
ورد تر دن خوبتر کوشک سنک
دیمشم طاوس رعنا بونیکه
پاک و صاف وسیم سیم بونیکه
مادحی کیم اوله ای جان عطفکاک
وآلیدر انس هم جان عطفکاک
هر کیمک اوله نکاهی مهرکه
گاه ایدر مهر الاهی مهرکه
مخزن اسراردر سینهک سنک
کلشن ابراردر سینهک سنک

و یروبن خوش قدرتی بازو کیچون
 بخشش ایتدی نصرتی بازو کیچون
 کوکب دری رخشان ساعدک
 صان ید بیضادر ای جان ساعدک
 زور و بازوده نه کاملدر قولک
 بویتیه صال کیم جایلدر قولک
 شاخ ترده نس-ترنی الیرک
 یاخود انلردن حسنمی الیرک
 شاخ کادن خوبتر پره قلمک
 نغز و شیرین نی شکر پره قلمک
 غیرت بادام تر فندوقلمک
 کیم او اوبدر پرشکر فندوقلمک
 جنتک وردینه بکزر ناخنک
 صانکه شاخ تر در ره ناخنک
 بکزدمن شمشاد و عرس قدیکه
 نی شکر اولامی همسر قدیکه
 دیندی ای نازک میان مو بلکه
 رشنه بازیک تو [۳] بلکه
 نانه آهوی چین نازک سنک
 عطر بخش اولدو غیچین نازک سنک

تگری و یردی قوتی بازو کیچون
 خاق ایدوب حق دولتی بازو کیچون
 آستانده درخشان ساعدک
 رشک مهر و ماه تابان ساعدک
 هر نه کاری ایتسه قابلدر قولک
 شور و شرسز خیره مایلدر قولک
 دسته کل یا سخنمی الیرک
 [۱] پرنیانی یا پرنمی الیرک
 ده قلم در خوبتر پره قلمک
 خوش طپدر زیب و فر پره قلمک
 بسته دندر خوبتر فندوقلمک
 پستکه قودک مکر فندوقلمک
 کوزه کورنور مثل اختر ناخنک
 خوش شکوفه در کوزل هر ناخنک
 ناروان [۲] اولاز برابر قدیکه
 قنده در همتا صنوبر قدیکه
 بر خیال اولندی کیزاو بلکه
 سر پنهان راز نیکو بلکه
 ایتدی مشکین دم ایچین نازک سنک
 رشک ناف حور عین نازک سنک

[۱] سختیان وزنده منقش و نازک دیبای چینی معنانه «پرن» ثریا و اولکریلدیزی

[۲] ناروان کاروان معنانه در و فارس-یده کلنار دیرلرصد برک کلی اغاجی

توقات و قنقر معنانه

دیشم که سنبل تر بویکه
 نافه چین مشك از فر بویکه
 یابی طوغدك انادن ختملو
 سن طوغبسن انیدادن ختملو
 صد هزاران کونه نحسین ساقکه
 قنده بکزر حاج سیمین ساقکه
 یریدر ای جان مبارک پایک
 طو پرغیدر چشمه چشمک [۱] پایک

که عبیر و گاه عنبر بویکه
 بودهنده روح پرور بویکه
 خوش کلوب ملک بقادن ختملو
 سکا دیندی خدادان ختملو
 دیندی صنع حق بلورین ساقکه
 بکزه من ترلکده نسین ساقکه
 هر عباد تاج دارک پایک
 توی ویرر کوزه کوره ک پایک

« لغز آینه »

اول ندر کیم ماه کبی خوبدر
 کوستر هر لحظه یوز در او خیال
 اول نه هوشدر که کورینور انده رو
 رو برویدر هر کشینک عیبی
 اول ندر کیم نطق انک غمازدر
 نسنه بیلز لیک خوش تعلیم ایدر
 اول ندر کیم کورینور اندن جهان
 کواکی قاتی در ولی بریوه شاجوق

پاک و صاف منظر و محبوبدر
 جله هیچ اما اوزی مرغوبدر
 لالدر کوردو کک اما در قمو
 هیچ اوتانم کر بد او لسون کر نیکو
 آشکاره ایتدیکی هپ رازدر
 اکا باقمه ک خوب صورت سازدر
 کوستر در او صور مانند جان
 آه ایتسه ک بور ترور یوزین روان

چونکه قوندی نام عزت تاجکه
 رشته حشمت بخیه دولت تاجکه
 گاه رندم گاه مرد صوفیم
 گاه مانند الف خوش دوغیم

کیم اوله ایتیه حرمت تاجکه
 ترک ترک و تونک شوکت تاجکه
 پی وفایم گاه کاشی ووفیم
 گاه کژاژ مثل کاف کوفیم

[۱] چشمک کوزلک معنائنه و چشمه زن دیدکاری دانه بندخی دینور که کوزدوالرندندر

طوتمه مرده سن سن اول ایامکی
 بی قرار وواله و سرکشته اول
 هرکه حقیدن اینز اندیشه بی
 تکریمی به لایق ایشی ایشله صاقن
 زنده صانمه اهل دنیا مرده در
 تازه انز هیچ شایخی عمرکک
 چون قناعت کثی به عادت اولور
 دائماً خلاقله اول خوب خو
 بن سنکله اولدیغمچون ای غنی
 استکم بوپس بنم سندن مدام
 روشنی ایستتر مدامی یا آله
 منکر و بدنامک اما استکی
 سویلسم دیر بکا دایر اول خوش
 بر عجب سردزینه دیر سویله
 ساکن اول دیدی بکا کویمده یار
 آغله دیر کراخارلر اولسم دیرینه
 همنشین اول دائماً عشاقله
 خلق و خویک ایله نیکو خلقله
 مذهب یار اوزکه اغیار اوزکه در
 مرد مکار اوزکه سخار اوزکه در
 عز و تعظیم ایتمه آبدال اوغزنه
 سن سن اول درویشک او کرتمیوب
 سن سن اول سالوسه صوفی سویله
 ورد کردی پیری کبی اولیمان

زنده طوت ذکریله صبح و شاهکی
 ترک ایدوبن خواب خوار آرا کی
 عاقبت پاینده کورر نیشه بی
 ایشیه اکا یرامن پیشه بی
 بوسوزم مجموع خرد و مرده در
 بار و برکی تلخدر پزمرده در
 هر نه ایتمه سویلسم طاعت اولور
 رغبت مخلوق بر ساعت اولور
 روشنی یم روشنی یم روشنی
 دایم الاوقات ایده سک روشنی
 آیدین ایلی اوله اکا جایگاه
 طونه در یا طونجه یا آب سیاه
 کراوا خاموش دیر خوش سویلسم خوش
 جوشه کسهم سویلسم ایتمه خروش
 ساکن اولدم دیر که طور اول بی قرار
 نیچون آغلار سک دی بکا زارزار
 همدم اوله بر نفس فساقله
 اوله سک تا هر نفس خلاقله
 کار طرار اوزکه عیار اوزکه در
 مرغ طیار اوزکه سیار اوزکه در
 نسنه تسلیم ایتمه آبدال اوغزنه
 علم تعلیم ایتمه آبدال اوغزنه
 هر بد و محوسه صوفی سویله
 هر سوزی معکوسه صوفی سویله

جام حقدن ایچچی هر دمده راح
 پیرینه نیچون دین طیمز فلاح
 خوب زیادر کالی فردوس وار
 بلبل شوریده سی واردر هزار
 نیشه کیم استادینه هر کیم سوکر
 عاقبت اولور او یوز و کور و کر
 ایچون ساقی باقیدن مدام
 طواف ایتدیکی او اور بیت الحرام
 عاشقی اولدیر مه در عشقه او یون
 واله و سر کشته بین الاصبغین
 اولمه مک عشقک یوانده عاردر
 اولدیر ایکن قاچان مرداردر
 کند وزین بیلازه تعظیم ایله
 دیمه سوزک نسنه تعلیم ایله
 وارد رر صوینده چون بد کیشلک
 علم او کر تمک دخی درویشلک
 یوق ینه کشی به بنلکدن بتر
 بنده بنلک یوق دیمک بنلک بتر
 بر کورورم دوستی و دشمنی
 اولدی یکسان تیره کی و روشنی
 کتدی عجبی طپدی تسکین روشنی
 مفلس و درویش و مسکین روشنی
 مال و ملکیکنک زبانی سوددر
 چونکه بودک عاقبت نابوددر

خوش دیمش بوسوزی بر اهل صلاح
 طیبوب ایکی جهانده فیض اول
 کاشنده اول کل و زنبق که وار
 اول کلک هر گوشه ده نالانی وار
 سوکه استادیکه زهار ای پسر
 اینده اورن او یوز ایت کبی اول
 هر که عشقک مطبخندن پیر مدام
 پیدوکی ایچدوکی انک نور اولوب
 عشق بر قصاب و عاشق بر قیون
 روشنیک کوکلیدر ای نور عین
 سویلنور بوسوز جهانده واردر
 قچمه غل اولمکدن ای عاشق صقین
 اوزوکی هر شیخه تسلیم ایله
 زهار ابدال اوغلندن صاقین
 کلز ابدال ایشغندن کیشلک
 پس کرکز هیچ ابدال اوغلنه
 وارمی یوقلقدن جهانده خوبتر
 مفلس و درویش و مسکین اولانه
 چونکه بنده قالدی ما و منی
 روشنی به ای کوزمک روشنی
 اوله لی بی کبر و بی کین روشنی
 بی ریا بی سمعه اولدی او اوین
 دهر دونک کر دشی کی زوددر
 پس کرک یکسان سکا نابود و بود

خرقه که چک باشکی ایته خروش
 پخته اواندنمکره ایتز | هیچ جوش
 خوبدر کرچه که هپ ای کتخدا
 جله خودرادر خودارا خودنما
 صالوبن اوزوکی طپ معبودکی
 جله ترک ایله مسهک بهبودکی
 خلقه طولاشوب طلشتمز کلب وار
 مردم آزار اوله ناحق بیره وار
 بار و برکی دوشیمه هر بارخوش
 ایله هر لحظه باران بار خوش
 نیشه کیم دعوی بغایت شومدر
 صانمه معلوم اوله نا معلومدر
 او قویوب فردوس اعلا کویکی
 مدح ایوبدر حق تعالی کویکی
 مدح او قور هر دمه شهاروشنی
 مدح کچچون اولدی کویاروشنی
 نیجه اوکه بیله مسکین روشنی
 جله نک سنسک کزینی احسنی
 کم دکدر اکا در هر نسنه بول
 بولدی چون درویشل و کک شهرینه بول
 اهل پیره همینه حرمت کرک
 او یوز اولور اینته اورن کویک
 نسنه تمز صاقبت اندیشدن
 صاقبت اندیشلک درویشدن

صرفی ایسه ک یخورد او اوب اول خوش
 خاکین جوشر اگر چه خرده می
 هر نه کیم دنیاده وار خلق خدا
 اندیادن اولیادن اوز که می
 اوز مرامکی قوبیل مقصودکی
 طمزشک دنیاده بهوسنی
 اول کشینک کیم جهنده عقلی وار
 قور تلوب کلیم دیمکدن زنه ار
 بار عبرک استسهک پر بار خوش
 کوز لر و کک کوکنک ابرین روان
 هر که دعوی ایدر اول مشؤمدر
 کیمسه بیلز انده کیمدر نیک و بد
 روشنی ایندنی مأوی کویکی
 نیجه او که م بنده شها کویکی
 سندن اینچوب جام صهبا روشنی
 بنده دیرسک شاهه جانا روشنی
 یانبی او کدی بنیده حق سنی
 سودی یاراتدی سنی حی غنی
 هر که درویش اوله درویش اول اول
 دیرا کا فقر اهلی درویش و غنی
 پیرالندن چون یدوک ناک و نمک
 خاندان شیخه صاقن بد دیمه
 کلبرو درویش کج اول ایشدن
 سن سن اول درویش اول هیچ استمه

بنده یوقدر ذره جه ماومنی
 هرکه اول درویشدر اولدر غنی
 سن چن دیمه ایدک بپلسه کسنی
 کیم دیمه سک بنده یوق ماومنی
 اومه سن درویشک بدکیشدن
 چونکه بد ایرر سکا اول ایشدن
 هیچ دیمه کن مکن درویش ایسه ک
 کل دیوب ویره دیکن درویش ایسه ک
 جان ودلدن روزوشب ایدوب دعا
 هر کیمی کورسه ک دیکل خوش مر حبا
 اس-بنی وارنگک ایدمه انک ترک
 یوقلغک برکینه ایدوب ترک ترک
 خواب نامعلومی تعبیر ایله
 کل کلام الهی تفسیر ایله
 بی قرار ودنک وسرکردان کرک
 بی قماش و بی سر وسامان کرک
 نسنه به دکشور میوب خوش تقدیمی
 روشن ایدوب ظلمت حل عقدیمی
 نیست اولمانجه اولمز کیمسه هست
 حق پرست اولمز اولان عادت پرست
 طانیدم دیمک ولیکن جهل در
 نیشه کیم فاش ایتمه سری سهل در
 اکادر دائم صفتسزاق صفت
 انی درویش او قور اهل معرفت
 ایردی حالت بن پریشانه بنه
 ویردی کوکلن بر پریشانه بنه

روشنی یم روشنی یم روشنی
 اولشم درویشی بیلوب انی کیم
 روشنی وار دیمه بیلدم بنی
 سکا بوبنک یتر ای روشنی
 کلامش بدکیشک درویشدن
 سن سن اول بدکیشله ایش اولمغل
 سوبله کل بر سخن درویش ایسه ک
 اوزادوب دلیل کیمسه بی یندرمغل
 جاه و قدرک چونکه آرتدی ای کیا
 ایت زباده حمله مس-کینلوکک
 ونه خوشدر اول که ایدوب دنیایی ترک
 برک فقرک رشته سیمله برکده
 بیلدیکن سوزی تقریر ایله
 واروبن بر کیشی دن ایشتمدن
 عشق اهل واله وحیران کرک
 مفلس اولوب خان وماندن کچوبن
 حقه منت طامشم اوش تقدیمی
 روشنی یم مشکلم طیدی کشاد
 یوجهک طامزکشی اولماسه پست
 عادتق قومق کرک طاین حقه
 تکریمی بیلن اگرچه اهل در
 تکریمی طانی ولی بیلدم دیمه
 چونکه درویش اولدی صاحب معرفت
 انده بنگ قالمدی بر قیلجه بس
 زلفنه اوردی اول پری شاننه
 فارغ البال ایکن ای جان روشنی

کرچه منکر سگ ایا منکر قتی
 بر احد در اول که احوال دن دخی
 احوال اهل و حرتہ دوشردوچار
 شاشوب ای شاشی شمار ایتمه بری
 ونه خوشدر خلقتی محمود اولن
 آرزوسی خاطرندن کچمدین
 هرکه اول درویشدر مفلس کرک
 پر مغین آغزنده قویوب دایما
 بری ایکی کوره نه شاشی دینور
 کورمک اواز دیمه بری کوره کور
 طوتدی یاوز لقله منکر چونکه چار
 بحر انکاره دوشوب ایدر شناو
 بن سنک عشقکله ایدم سوزناک
 نه فلک پیدا ایدی نه مهر و ماه
 سومشدم بن سنی ای نور پاک
 ایچوبن عشقک شرابن مست ایدم
 اولو ایش عشقکله دیرلین
 دیرایکن اولو ایش عشقاری
 عشق ایش عاشقاری شیدا قیلن
 بیلیوب عاری ندر ناموسله
 عشق ایش طوفان نوحی طشوران
 یر یوزین غرق ایتدورن آدم کبی
 منزل یکی و راه یکی و روش یکی
 در ذات پاک منزل و راه و روش یکی

ریج بدر ایکی کوره ک نلتی
 هیچ استمز حول خاصیتی
 کوردیکچون بیری دوچار ی دوچار
 بر احد در اولکم اولدر بی شمار
 بختی روشن طالعی مسعود اولن
 غائب و معدوم ایکن موجود اولن
 اوز اوزنسز اوزینه مونس کرک
 مثل ناخن زنده و بی حس کرک
 نیشه کیم نامحر مه ناشی [۱] دینور
 یوخسه سکا کورلر باثی دینور
 استیوب میدان منکر لکده داو
 خلقی کوردیکه طلر مثل سکاو
 نه جهان وار ایدی نه بیرونه پاک
 نه هوا نه آب و نه آتش نه خاک
 جان و دلدن دیوبن روحی فداک
 نه اوزوم وار ایدی نه باغ و نه تاک [۲]
 دکشوروبن بوتنی جان قیلین
 اولو ایش دیری انی بیلین
 رند و بدنام ایلیوب رسوا قیلن
 دمبدم معشوق ایچون غوغا قیلن
 طاغ و طاشدن موجن انک اشوران
 تقلی قاپوب اوصی باشند اشوران
 چندین هزار تفرقه در هر کنار چیست
 اندر صفات تفرقه و اعتبار چیست

[۱] بیکانه [۲] آصمه چبونی تمت

بهوز لله انک العلام

جدول خطا و صواب

صواب	خطا	سطر	صفحه
وارد در	وادرر	۲	۳
ایده م	ایدهرم	۱	۴
اولسده امیر	•	۲۱	۵
یروب	یرب	۱۸	۱۳
الوفی	اولوفی	۱۸	۱۵
کورون	کورن	۲۴	۳۱
اطلس	اطلسی	۴	۳۲
اوزره	اوزرینه	۱۱	۲۲
دوشون	دوشک	۵	۳۵
دوشک	دوشن	۷	«
دیزوب	دیزوب	۱۳	«
یدیرندی	یدیردی	۱۲	۳۹
رحاندر	رحاندر	۱۲	۲۴
یار	دیار	«	«
قورومدین	قورمدین	۲۲	۴۶
[۶] ابوالخارس اسد	[۶] ابوالخارس	«	۴۷
ایاغی	آیاغ	۹	۴۹
خرابات	خرایات	۱۲	«
سپاهیدر	سپاهیدر	۲۲	۷۰

PL
248
D454A8
1899